

พันธกิจนักประพันธ์ในพื้นที่ออนไลน์: กรณีศึกษาการเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณ ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ

วรรณพร พงษ์เพ็ง¹
กาญจนา แซ่ฮึง²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา และการเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณใน เฟซบุ๊กแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ” เป็นระยะเวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 - มกราคม พ.ศ. 2560 จำนวน 356 เรื่อง โดยประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของเรื่องเล่า กลวิธีการประพันธ์ วรรณกรรมกับสังคม และเว็บ 2.0 ผลการศึกษาพบว่า วินทร์ เลียววาริณ ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ของนักเขียน ด้วยเหตุผล 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก การสร้างสรรค์เรื่องเล่าที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มผู้อ่าน โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนชีวิต การสร้างทัศนคติเชิงบวกและการเห็นคุณค่าของตนเอง และเรื่องที่เป็นกระแสอันส่งผลต่อจิตใจของกลุ่มผู้อ่าน ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ประการที่สอง การเล่าเรื่องผ่านภาษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อ่านในสื่อออนไลน์ที่นิยมอ่านข้อความขนาดสั้น เขียนด้วยภาษาที่สามารถสร้างอารมณ์ร่วมและกระตุ้นให้เกิดความคิด ทั้งนี้ได้ใช้จำนวนการกดไลค์ (like) และการแสดงความคิดเห็นได้ตอบเป็นตัวชี้วัดความนิยมดังกล่าว

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบว่า “เรื่องเล่า” ของวินทร์ เลียววาริณ มีลักษณะเป็นข้อเขียนขนาดสั้นไม่เกิน 100 คำ ขนาดกลาง ความยาว 101-400 คำ และขนาดยาวตั้งแต่ 401 คำ เรื่องเล่าทั้งหมดนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และสังคมไทยในมิติต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายของผู้เขียน 9 ลักษณะ เรียงตามลำดับความถี่ ได้แก่ 1. การชื่นชม 2. การบอก

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กล่าวหรือเล่าเรื่อง 3. การให้ความรู้ 4. การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ 5. การโฆษณา
 6. การชี้แจงหรือให้คำแนะนำ 7. การเสียดสี 8. การเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์ และ 9. การอวย
 พร โดยวินทร์ เลียววาริณ มุ่งนำเสนอแนวคิดในด้านการดำเนินชีวิต 6 ประเด็น เรียงตามลำดับ
 ตามความถี่ ได้แก่ 1. การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการใช้ชีวิต 2. การสร้างทัศนคติเชิง
 บวกและการเห็นคุณค่าในตนเอง 3. หน้าที่การงานและการประกอบอาชีพ 4. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 5. ความรัก การเลือกคู่ครองและชีวิตสมรส 6. พิษภัยจากอบายมุข และแนวคิดด้านสังคม เรียง
 ตามลำดับความถี่ ได้แก่ 1. สถาบันพระมหากษัตริย์ 2. การอยู่ร่วมกันในสังคม 3. วัฒนธรรมและ
 บริโชนิยมในสังคมไทย 4. ศาสนา กับการเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ 5. จุดอ่อนในระบบ
 การศึกษา และ 6. ประเทศไทยกับการคอร์รัปชัน สำหรับการเล่าเรื่องผ่านภาษาแบบต่างๆ ได้แก่
 1. การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน 2. การเปรียบเทียบ 3. การอ้างถึงหรือการ
 พาดพิง 4. การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ 5. การสร้างความขบขัน 6. การกำหนดความสั้น
 ยาวของเนื้อหา 7. การใช้ภาพประกอบเรื่องเล่า และ 8. การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่าน เรื่องเล่า
 ออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็นพันธกิจนักประพันธ์ 4 ประการ ได้แก่ 1. การนำเสนอ
 และวิพากษ์ปัญหาสังคม ในประเด็นปัญหาการเมืองไทยและการคอร์รัปชัน ปัญหาด้านระบบ
 การศึกษาและกระบวนการขัดเกลาทักษะสังคม และปัญหาด้านความเชื่อและองค์การทางศาสนา
 2. การถ่ายทอดหลักการดำเนินชีวิต 3. การชี้นำสังคมและถ่ายทอดหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม
 และ 4. การเชิดชูคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์

นอกจากนี้ อิทธิพลของภูมิหลังผู้เขียนและพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรม ยังส่งผลต่อการนำเสนอ
 เรื่องเล่าออนไลน์ ได้แก่ การนำความรู้และประสบการณ์มาเป็นวัตถุดิบการสร้างสรรค์เรื่อง การนำ
 จุดแข็งของคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์มานำเสนอให้กลมกลืนกับบริบทสังคมยุคใหม่ การเลือกและตัดตอน
 ผลงานตีพิมพ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทสังคมและพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรมที่เปลี่ยนไป
 รวมทั้งการปรับเปลี่ยนพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรมของวินทร์ เลียววาริณ ให้เป็นพื้นที่เปิดโลกทัศน์
 และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เขียนและผู้ผู้อ่านออนไลน์

คำสำคัญ: พันธกิจนักประพันธ์ การเล่าเรื่องออนไลน์ วินทร์ เลียววาริณ

Writer's Social Engagement in the online space:
A Case study of Win Lyovarin's facebook fan page narrative language uses

*Vannaporn Phongpheng*³

*Kanjana Saehueng*⁴

Abstract

This article aims to analyze the contents and narrative language uses produced by Win Lyovarin in his facebook fan page in 4 months ranging from October 2016-January 2017 total 356 stories by adapting the concept of narrative components, writing techniques, literature and society, and web 2.0 as research methodology. The study found that there are two reasons causing Win Lyovarin accomplish his writer's mission. Firstly, the content of online narratives are corresponding well to online readers' interest. In particular the stories about individuals that are life goal planning, positive attitudes and self-esteem as well as the stories of King Bhumibhol which highly influenced on Thai people emotions. Secondly, narrative language uses are suitable for online readers' behavior. These include reading short messages with strikingly influenced on feelings and aroused thoughts. To measure this success this study uses numbers of 'like' pressing and comments as an indicator.

The online narratives of Win Lyovarin are composed of short messages not over 100 words, medium messages ranging between 101-400 words, and long messages over than 401 words. These narratives aim to guide readers how to

---

³ Lecturer, Thai Department, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

⁴ Graduated student, Thai Department, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University

live in a modern society and highlight Thai society problems in many aspects which could be ordered from rate of recurrence as follows; (1) guiding (2) narrating (3) knowledge propagating (4) criticizing or expressing ideas (5) advertising (6) explaining or suggesting (7) satirical expressing (8) inviting or promoting (9) greeting. There are six issues about lifestyles: (1) life goal planning (2) positive attitudes and self-esteem (3) working life (4) self- development (5) love and marriage (6) negative effects from temptation. There are six social issues including (1) royalty to Thai monarchy (2) living together in a society (3) materialism and consumerism (4) taking advantage from Buddhist faiths (5) weakness in Thai education and (6) corruption.

As for online language uses, there are eight ways to convey writer's ideas: (1) the selection of words to motivate readers' interest (2) comparing ideas (3) referencing data (4) criticizing thoughts (5) making an amusement (6) scoping a range of messages (7) using pictures for narrating (8) communicating between online writer and readers. These online narratives show significant Writer's Social Engagement in four aspects: (1) Showing crucial problems of Thai society and criticizing on political and corruption issues, education, socialization, Buddhist faiths and religious organizations, (2) Guiding how to live well in a modern society, (3) Guiding how to solve social problems and living together with happiness, (4) Praising the highly contribution from Thai monarchy toward Thais and Thailand.

Additionally, Win Lyovarin's life background and online space also influencing on online narration. These include the using of knowledge and personal experiences to create narratives, the well blending of baby-boomer generation gap to modern communication, the selection and cutting off

selected literary publication to present via online space as well as the use of online space as an intellectual two-ways communication.

Keywords: Writer's Social Engagement, Online narration, Win Lyovarin

บทนำ

“วินทร์ เลียววาริณ” เป็นหนึ่งในนักเขียนร่วมสมัยคนสำคัญของไทยที่สร้างสรรค์ผลงานอย่างโดดเด่นทั้งด้านเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอ ทำให้ได้รางวัลจากสถาบันต่างๆ เป็นเครื่องยืนยันและประกันคุณภาพ อาทิ รวมเรื่องสั้นเรื่อง อาเพศ-กำสรวล ได้รับรางวัลดีเด่นจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2537 รวมเรื่องสั้นเรื่อง สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) พ.ศ. 2542 และได้รับคัดเลือกเป็น 1 ในหนังสือดี 100 เล่มที่เด็กและเยาวชนไทยควรอ่าน (อรณัฐ มลสิทธิ์, พรชาดา สุวัจนวนิช, และบรรพต ศิริชัย, 2553, น.180-188) เป็นต้น ตลอดระยะเวลานับตั้งแต่วินทร์ เลียววาริณ ได้ผลิตผลงานเขียนสู่สายตาผู้อ่านเป็นครั้งแรกจวบจนปัจจุบัน เขาได้พลิกแพลง สร้างสรรค์ และพัฒนาวิธีการนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพื่อนำเสนอแนวคิดที่ได้จากประสบการณ์ชีวิต งานของวินทร์ เลียววาริณ ยังได้รับความนิยมเพราะคุณค่าด้านเนื้อหาและกลวิธีทางวรรณศิลป์ ดังคำกล่าวที่ว่า “นักเขียนที่ยิ่งใหญ่นั้น นอกจากจะเป็นผู้มีความพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมได้อย่างมีชีวิต ไน้ม้วนหัวใจผู้อ่านแล้ว ยังเป็นผู้มีทักษะกว้างไกลกว่าธรรมดา ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเพราะเขามีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม” (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2542, น.6-10) ลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่ปรากฏในงานเขียนของวินทร์ เลียววาริณ คือ เนื้อหาที่แฝงการชื่นชมความคิดของผู้อ่าน ทั้งที่เป็นวรรณกรรมสะท้อนภาพสังคม โดยนำเสนอทางออกของปัญหา หรือให้บทเรียนที่จำเป็นในการใช้ชีวิต และอีกประการหนึ่งคือ เป็นวรรณกรรมที่มุ่งสอนโดยตรง ลักษณะดังกล่าวเป็น “พันธกิจของนักประพันธ์” ที่จะต้องตระหนักถึงอิทธิพลและผลกระทบของงานเขียนของตนต่อสังคม ด้วยการให้วรรณกรรมได้แสดงศักยภาพในการกระตุ้นเตือนทางปัญญาให้ผู้คนเห็นและเข้าใจถึงคุณค่าที่แท้จริงของความเป็นมนุษย์ และเปิดเผยให้เห็นความเป็นไปของสังคมในมิติต่างๆ อันจะนำไปสู่ปลายทางร่วมเชิงอุดมคติของศิลปะทุกแขนง นั่นคือ การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ เมตตา เอื้ออาทร และมีความเข้าใจกันระหว่างผู้คนในสังคม นักเขียนต้องตระหนักด้วยว่าในขณะที่ชีวิตและสังคมเป็นแหล่งกำเนิดของวรรณกรรม วรรณกรรมก็สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตและสังคมได้ด้วยเช่นเดียวกัน งานเขียนในฐานะที่เป็นศิลปะ จึงไม่ใช่ “งานของนักเขียน โดยนักเขียน และเพื่อนักเขียน” (จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย, 2546, น.124) เท่านั้น แต่สามารถที่จะนำผู้คนและสังคมไปสู่สถานะที่สูงขึ้นที่ดีขึ้นได้อีกด้วย (สมิง จารย์คุณ, 2550, น.1)

อย่างไรก็ตาม ในโลกยุคปัจจุบัน ความเจริญด้านเทคโนโลยีการสื่อสารกว้างไกลขึ้น เกิดเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ซึ่งเป็น “รูปแบบนวัตกรรมการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ที่กำลังแพร่กระจายและเข้ามามีบทบาทในสังคมทั่วโลก รวมถึงสังคมไทย เห็นได้จากตัวเลขของผู้ใช้ที่มากขึ้นเรื่อยๆ ผู้ใช้จำนวนหลายร้อยล้านคนถูกดึงดูดให้เข้ามาใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นประจำ และเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบต่างๆ กำลังถูกสร้างและพัฒนาต่อยอดมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น Facebook, Twitter, MySpace, Cyworld เป็นต้น” (ภาสกร จิตรไคร์ครวญ, 2553, น. 148) ความสะดวกรวดเร็วของสื่อใหม่ชนิดนี้ ประกอบกับปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลให้วิธีการเสพสื่อเปลี่ยนไป นักเขียนหลายคนจึงได้ปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย โดยการเล่าเรื่องผ่านสื่อออนไลน์ ดังเช่น วินทร์ เลียววาริณ นักเขียนผู้เผยแพร่เรื่องเล่าออนไลน์ผ่านเพชฌัญญูแฟนเพจชื่อ “วินทร์ เลียววาริณ”

เพชฌัญญูแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ” ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ.2558 เป็นพื้นที่ออนไลน์ที่วินทร์ เลียววาริณ ใช้เล่าเรื่องต่างๆ ทั้งขนาดสั้นและยาว เช่น ประสบการณ์ชีวิต คำคม บทวิจารณ์เพลงและภาพยนตร์ การแสดงทัศนะต่อสถานการณ์ ปัจจุบัน เป็นต้น โดยเรื่องเล่า⁵ เหล่านี้มุ่งนำเสนอแนวคิดประเด็นต่างๆ อาทิ การงาน ชีวิตคู่ การเมือง ปรัชญาและศาสนา วิทยาศาสตร์ วรรณกรรมและภาพยนตร์ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องที่คนสังคมออนไลน์ให้ความสนใจ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรมจากหนังสือสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ ย่อมส่งผลให้รูปแบบ (form) เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วย สอดคล้องกับที่สมพร มั่นตะสุตฺร ได้กล่าวไว้ว่า “สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียนในฐานะที่เป็นแหล่งรวมชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ซึ่งนักเขียนย่อมจะนำไปเป็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอ และงานเขียนจะมีลักษณะเนื้อหา รูปแบบอย่างไร ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมว่า ขณะนั้นสภาพสังคมเป็นอย่างไร” (สมพร มั่นตะสุตฺร, 2524, น.16) รูปแบบเรื่องเล่า

⁵ คำว่า “เรื่องเล่า” ในบทความนี้ หมายถึง เนื้อหาและภาพที่ปรากฏในข้อเขียนของวินทร์ เลียววาริณ อันเกิดจากการคัดเลือกข้อมูล จากวรรณกรรมตีพิมพ์ และการสร้างสรรค์ใหม่ เพื่อขึ้นำความคิดผู้อ่านเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และประเด็นทางสังคมผ่านการใช้ภาษาลักษณะต่างๆ การสื่อสารนี้ส่งผลให้วินทร์ เลียววาริณ สามารถรักษาสถานภาพความเป็นนักประพันธ์ตามแนวคิดเรื่อง “พันธกิจนักประพันธ์” ผ่านการสื่อสารในบริบทใหม่.

ออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ จึงมีทั้งข้อเขียนขนาดสั้น ขนาดกลาง และขนาดยาว คำคม ข้อความที่ตัดตอนมาจากวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ คำกล่าวของบุคคลที่มีชื่อเสียงและน่าเชื่อถือ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ตอบสนองพฤติกรรมการเสพสื่อของนักอ่านบนเฟซบุ๊ก เห็นได้จากกระแสดอบบริบของเฟซบุ๊กแฟนเพจของวินทร์ เลียววาริณ ที่มียอดผู้ติดตามจำนวน 144,575 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 27 มกราคม 2560) และในการโพสต์แต่ละครั้งของเขา จะมีผู้กดไลค์ (Like) เผยแพร่ (Share) และแสดงความคิดเห็น (Comment) จำนวนมาก

แม้วินทร์ เลียววาริณ จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้เหมาะสมกับสื่อที่เป็นพื้นที่ออนไลน์ แต่สิ่งที่ยังคงอยู่คือ วัจนลีลา (Style) อันเป็นลักษณะเฉพาะของนักเขียน กล่าวคือ “ศิลปะในการสร้างรูปประโยค เลือกพินัยถ้อยคำ วางจังหวะความสั้นความยาวของประโยค” (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2543, น.276) จะยังคงเป็นเอกลักษณ์ปรากฏอยู่ในงานเขียนเสมอ จากการเก็บข้อมูลพบว่า ข้อเขียนของวินทร์ เลียววาริณ ยังคงมีลักษณะชี้นำความคิดของผู้อ่านเป็นสำคัญ เช่น ข้อความบนเฟซบุ๊กแฟนเพจที่ว่า “ปีนี้เป็นปีไก่อ เลือกเอาไว้จะเป็นไก่อ่างหรือไก่อชน” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) และ “ความทรงจำเลวร้ายก็เหมือนหนังไม่ดี มีแต่คนโง่ที่ตีตัวไปดูซ้ำแล้วซ้ำอีก” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) รวมทั้งการใช้ภาษาที่พบในกลุ่มข้อมูล ยังมีลักษณะเหมือนกับที่ปรากฏในวรรณกรรมตีพิมพ์ของวินทร์ เลียววาริณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเรียง

การวิจัยเรื่อง พันธกิจนักประพันธ์ในพื้นที่ออนไลน์: กรณีศึกษากลวิธีการเล่าเรื่องของวินทร์ เลียววาริณ ในเฟซบุ๊ก จะทำให้ทราบวิธีการปรับตัวของหนึ่งในนักเขียนร่วมสมัย ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบหนังสือ อีกทั้งยังทำให้เข้าใจวิธีการเล่าเรื่องผ่านภาษาเพื่อสื่อแนวคิดเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมสมัยใหม่ และชี้เป้าสังคมในพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งเป็นมิติใหม่ของการเขียนงานวรรณกรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและการเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณใน เฟซบุ๊กแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ”

สมมติฐานของการศึกษา

วินทร์ เลียววาริณ ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ของนักเขียน ด้วยเหตุผล 2 ประการ ได้แก่ การสร้างสรรค์เรื่องเล่าที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มผู้อ่าน และการเล่าเรื่องผ่านภาษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อ่านในสื่อออนไลน์

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมของ วินทร์ เลียววาริณ รวมทั้งชีวประวัติของนักเขียน และบริบททางสังคมในยุคที่นักเขียนสร้างสรรค์ผลงาน
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเรื่องเล่า กลวิธีการประพันธ์ วรรณกรรมกับสังคม และเว็บ 2.0
3. ตรวจสอบและรวบรวมผลงานวรรณกรรมที่ได้รับการตีพิมพ์ของ วินทร์ เลียววาริณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2559
4. ศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ที่ วินทร์ เลียววาริณ เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ” ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 - มกราคม พ.ศ. 2560 จำนวน 356 เรื่อง
5. วิเคราะห์แนวคิดและลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏในเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณที่สอดคล้อง แตกต่าง หรือพัฒนามาจากงานวรรณกรรมรูปแบบหนังสือ
6. สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล
7. นำเสนอผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ความสำเร็จด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่กว้างไกลขึ้น ทำให้วินทร์ เลียววาริณ ไม่จำกัดพื้นที่การถ่ายทอดวรรณกรรมให้อยู่เพียงหน้ากระดาษดังเช่นในอดีต ส่งผลให้เขาได้ปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยด้วยการก่อตั้งเฟซบุ๊กแฟนเพจชื่อ “วินทร์ เลียววาริณ” เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2558 เพื่อเล่าเรื่องทั้งขนาดสั้นและยาว ประกอบด้วย ประสบการณ์ชีวิต คำคม บทวิจารณ์เพลงและภาพยนตร์ และการแสดงทรรศนะต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมุ่งนำเสนอแนวคิดประเด็นต่างๆ อาทิ การงาน ชีวิตคู่ การเมือง ศาสนา วิทยาศาสตร์ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งล้วนแต่อยู่ในความสนใจของผู้อ่านทั้งสิ้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ชีวประวัติของวินทร์ เลียววาริณ ในมิติต่างๆ สัมพันธ์อย่าง

ยิ่งต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมของเขา กล่าวคือ บ้านและครอบครัวในวัยเยาว์เป็นจุดเริ่มต้นความสนใจด้านการออกแบบ การศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านศานา งานอดิเรกและความรู้จากการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ อย่างกว้างขวาง กลายเป็นวัตถุดิบการสร้างงานเขียนและการสร้างธุรกิจหนังสือที่ครบวงจรและสร้างประโยชน์แก่สังคม การทำงานร่วมกับเพื่อนนักเขียน มีส่วนช่วยเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น และบริบททางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบและแนวคิดที่ปรากฏในงานวรรณกรรม ดังนั้น หากผู้อ่านได้ศึกษาชีวิตแต่ละด้านของนักเขียนท่านนี้ ก็จะช่วยทำให้เข้าใจตัวตนและเข้าใจงานของเขาได้ลึกซึ้งขึ้น ในลำดับต่อไปจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง ทั้งเจตนา น้ำเสียง แนวคิด และกลวิธีในเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่า เหตุใดวิธีการนำเสนอและคัดเลือกเนื้อหาของวินทร์ เลียววาริณ จึงส่งผลให้เขาเป็นหนึ่งในนักเขียนผู้ประสบความสำเร็จด้านการดำรงพันธกิจของนักประพันธ์

1. เจตนาและจุดมุ่งหมายของการใช้ภาษา

จากการศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ที่ วินทร์ เลียววาริณ ได้เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ” ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2559 - มกราคม พ.ศ.2560 จำนวน 356 เรื่อง พบว่าผู้เขียนมีเจตนาหรือจุดมุ่งหมาย 9 ลักษณะ เรียงตามลำดับความถี่ได้แก่ การชี้แนะ 180 เรื่อง การบอกกล่าวหรือเล่าเรื่อง 84 เรื่อง การให้ความรู้ 53 เรื่อง การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ 47 เรื่อง การโฆษณา 31 เรื่อง การชี้แจงหรือให้คำแนะนำ 19 เรื่อง การเสียดสี 18 เรื่อง การเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์ 6 เรื่อง และการอวยพร 3 เรื่อง ทั้งนี้ ผู้เขียนอาจมีเจตนาและน้ำเสียงทับซ้อนกันมากกว่าหนึ่งลักษณะต่อเรื่องเล่าออนไลน์หนึ่งเรื่อง เจตนาและน้ำเสียงแต่ลักษณะสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงจุดมุ่งหมายของวินทร์ เลียววาริณ

จุดมุ่งหมายของการสื่อสารออนไลน์	จำนวนเรื่อง
การชี้แนะ	180
การบอกกล่าวหรือเล่าเรื่อง	84
การให้ความรู้	53
การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ	47
การโฆษณา	31
การชี้แจงหรือให้คำแนะนำ	19
การเสียดสี	18
การเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์	6
การอวยพร	3

1.1 การชี้แนะ

วินทร์ เลียววาริณ ได้ชี้แนะความคิดผู้อ่านทั้งในลักษณะวรรณกรรมสะท้อนภาพสังคม ซึ่งนำเสนอทางออกของปัญหาต่างๆ หรือให้บทเรียนที่จำเป็นในการใช้ชีวิต และอีกประการหนึ่งคือเป็นวรรณกรรมที่มุ่งสอนโดยตรง ดังตัวอย่าง

“เรียนเพราะไม่รู้ มิใช่เพราะอยากอวด
เรียนเพราะอยากเรียน มิใช่เพราะพ่อแม่ขอ
เรียนเพราะอยากรู้เพิ่ม มิใช่เพราะเพื่อทำงาน”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

1.2 การบอกกล่าวหรือเล่าเรื่อง

วินทร์ เลียววาริณ มักใช้พื้นที่ออนไลน์เพื่อเล่าเรื่องในอดีตและปัจจุบันจากประสบการณ์ตรงของตนเอง เช่น เรื่องราวชีวิตช่วงตรุษจีนในวัยเยาว์ เรื่องราวในห้องเรียนขณะศึกษาที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เหตุการณ์ขณะกำลังชมภาพยนตร์ในโรงหนัง เป็นต้น ส่วนอีกแห่งหนึ่ง คือ สารจากภายนอก เช่น ข่าว ภาพยนตร์ บทความในนิตยสาร และคำบอกเล่า เป็นต้น

“ตรุษจีนสมัยผมเป็นเด็กคือช่วงเวลาทีพิเศษมาก ตั้งแต่หลายสัปดาห์ก่อนวันเทศกาล เราเริ่มทำความสะอาดบ้าน กวาดหยากไย่แมงมุม ซัดเช็ดถูพื้นผา”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

“ใครคนหนึ่งเคยเล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่งคนไทยไปท่องฝรั่งเศส เข้าภัตตาคารและสั่งอาหารมาทาน เมื่อบริการยกอาหารมาเสิร์ฟ คนไทยก็ควักเครื่องปรุงสารพัดที่เตรียมมาทำการปรุงรสเป็นการใหญ่ พ่อครัวฝรั่งเศสตะลึงและโกรธมาก บอกว่าอาหารที่เขาทำมาดีที่สุกแล้ว การใส่เครื่องปรุงเพิ่มเป็นการทำลายรสอาหาร”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

1.3 การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมาย “การวิจารณ์” ไว้ว่า “การให้คำตัดสินคุณค่าหรือชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรม” ส่วน “ทรรศนะ” หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล ประกอบด้วย (1) ที่มา คือ ส่วนของเรื่องราวที่ทำให้เกิดการแสดงทรรศนะ (2) ข้อเสนอสนับสนุน คือ ข้อเท็จจริง หลักการ รวมทั้งทรรศนะหรือมติของผู้อื่น ที่นำมาใช้สนับสนุนทรรศนะของตน และ (3) ข้อเสนอสรุป

คือ สาระสำคัญที่สุดของทรศนะ อาจเป็นข้อเสนอนะ ข้อวินิจฉัย หรือประเมินค่า ทรศนะของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ เซาว์ ปฏิภาณ ไหวพริบ ความถนัด เป็นต้น และขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม บุคคลจึงมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ และค่านิยม แตกต่างกันไป (สิริพัทธ์ แจ่มโพธิ์) เฟซบุ๊กแฟนเพจ เป็นพื้นที่หนึ่งที่วินทร์ เลียววาริณ ใช้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงทรศนะของตนเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ เช่น ระบบการศึกษา ระบบการเมืองการปกครอง การเมือง ศาสนา ทัศนคติ ความประพฤติ และค่านิยมของคนในสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึงการวิจารณ์และประเมินค่าการสร้างสรรคงานศิลปะแขนงต่างๆ โดยเฉพาะภาพยนตร์ ซึ่งปรากฏบ่อยครั้งในเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ เช่น การแสดงทรศนะต่อคำว่า “น้ำเน่า” ในตัวอย่างต่อไปนี้

“ผู้บัญญัติคำว่า ‘น้ำเน่า’ เป็นคนแรกน่าจะเป็นอาจารย์เปลื้อง ณ นคร⁶ ความหมายของท่านคือ อะไรที่จำเจไม่เปลี่ยนแปลง (เหมือนน้ำที่ขังนิ่ง) ก็คือน้ำเน่า แต่ความหมายที่ชาวเรานิยมใช้ก็คือ นิยายน้ำเน่าคือนิยายที่เป็นเรื่องแย่งชิงมรดก พ่อแม่แย่งแม่แย่ง อะไรทำนองนั้น ผมเห็นด้วยกับความหมายเดิมของอาจารย์เปลื้อง ในความเห็นของผม อะไรที่ซ้ำซากก็คือน้ำเน่า ไม่ว่าจะตีแค่ไหน มันก็เป็นน้ำเน่า หากทุกคนในโลกเขียนวรรณกรรมระดับรางวัลโนเบลซ้ำๆ กัน มันก็คือน้ำเน่า!”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

1.4 การโฆษณา

สื่อออนไลน์ เป็นรูปแบบสื่อได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เนื่องจากช่วยแพร่กระจายข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถใช้ได้กับสินค้าและบริการเกือบทุกประเภท ส่งผลให้เกิดรูปแบบการโฆษณาออนไลน์ ที่ผู้บริโภคสามารถสร้างเนื้อหา และเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นได้ (ณัฐฐา อยู่มานะชัย, 2554, น. 167-172) ด้วยเหตุนี้ ทำให้เรื่องเล่าออนไลน์บางเรื่องปรากฏการโฆษณาแฝง เช่น

⁶ ผู้บัญญัติคำว่านิยาย “น้ำเน่า” คือ เจือ สตะเวทิน (ดู สายทิพย์ นุกูลกิจ, 2543, หน้า 16).

“กรุงเทพฯ นครก็จะร้อนๆ หนาวๆ ไปเรื่อยๆ ไม่ต้องตกใจหรือตื่นเต้น เล่นไลน์เล่นเฟซบุ๊กของท่านไปตามปกติ แต่อะไรที่ประหยัดได้ก็ประหยัด ไม่จำเป็นต้องจ่ายก็ไม่ต้องจ่าย (ยกเว้นหนังสือของวินทร์ เลียววาริณ) อย่าไปตัดจริตตามคนที่รวยกว่า”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

น่าสนใจว่า การสร้างสรรค์เรื่องเล่าออนไลน์โดย “การอ้างถึง” ส่วนหนึ่งในบทความหรือเรื่องสั้นที่ได้รับการตีพิมพ์แล้ว หรือกำลังจะตีพิมพ์ในอนาคต พร้อมชื่อหนังสือไว้ในส่วนท้ายเรื่อง เป็นเหมือนกับการเปิดให้บุคคลทั่วไปได้ “ทดลองอ่าน” หากพึงพอใจหรือต้องการอ่านต่อ ก็สามารถนำชื่อหนังสือที่ระบุไว้ ไปค้นหาในร้านหนังสือต่างๆ หรือสั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ตได้ การอ้างถึงผลงานของตนเองลงในเรื่องเล่าออนไลน์จึงจัดเป็นการโฆษณาแฝงรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

1.5 การชี้แจงหรือแนะนำ

เนื่องจากวินทร์ เลียววาริณ เป็นผู้คร่ำหวอดในวงการวรรณกรรม ครอบรู้ในหลายศาสตร์ สังคมประสบการณ์ชีวิตมาหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งยังมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล สามารถเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคมได้ ดังนั้น เมื่อมีผู้ชักถามปัญหาวินทร์ เลียววาริณ จะพูดคุยให้ความให้ชัดเจน หรือชี้แนวทางให้ปฏิบัติผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ เช่น

“มีคนถามว่าผมใช้ปากกาอะไรเขียนชื่อ เพราะเส้นปากกาไม่เท่ากัน มีหนามี่บาง ปากกาที่ผมใช้เขียนชื่อเรียกว่าปากกา calligraphy ปกติใช้สำหรับพวกที่เขียนอักษรสวยกับงานออกแบบปลายหัวตัดมีตั้งแต่แคบไปจนกว้าง คล้ายๆ ปากกาคอแร้งสมัยโบราณ แต่ปัจจุบันใช้สะดวกขึ้นมาก มีหลอดหมึกหรือที่สูบหมึกในตัวแบบปากกาหมึกซึม มีหมึกหลายสีให้เลือกสำหรับงานออกแบบ”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

1.6 การเสียดสี

“การเสียดสี” เป็นการใช้ภาษาเชิงกระทบกระทั่งเพื่อเสนอแนวคิดอันเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ความบกพร่องหรือความผิดพลาดของมนุษย์และสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงหรือแก้ไขความบกพร่องดังกล่าวไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้น ผู้อ่านต้องทราบบริบทสังคมขณะนั้นจึงสามารถตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ อย่างไรก็ตาม การเสียดสีไม่ใช่งานรูปแบบใหม่ของวินทร์ เลียววาริณ เนื่องจากเขาเคยสร้างสรรค์เรื่องสั้นและนวนิยายแนวเสียดสีสังคมและการเมืองมาแล้วในวรรณกรรมตีพิมพ์หลายเล่ม เช่น อาเพศกำสรวล ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน เป็นต้น แต่เมื่อเปลี่ยนพื้นที่การถ่ายทอดวรรณกรรมเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ ก็ต้องปรับเรื่องให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังตัวอย่างการเสียดสีโครงสร้างเนื้อหาในละครไทยว่า “ขณะที่บ้านเราดูหนังละครตบตีตบจูบกัน อังกฤษไปไกลกว่าเรา 13 ล้านปีแสงแล้ว!” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

1.7 การให้ความรู้

วินทร์ เลียววาริณ เป็นผู้ที่มีคลังความรู้มหาศาลที่จัดเรียงข้อมูลไว้อย่างเป็นระเบียบ พร้อมสำหรับหยิบยืมมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับสร้างสรรค์ผลงานได้ เช่น ความรู้ด้านศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ ระบบจักรวาล ศาสนาและปรัชญา เป็นต้น ดังนั้น เรื่องเล่าออนไลน์ส่วนหนึ่งของวินทร์ เลียววาริณ จึงประกอบด้วยสาระและความบันเทิงควบคู่กัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้ที่แสดงให้เห็นว่า วินทร์ เลียววาริณ เข้าใจหลักของพุทธศาสนานิกายเซน พื้นฐานของดนตรี และคณิตศาสตร์ เป็นอย่างดี จนสามารถนำมาสร้างสรรค์เรื่องที่เชื่อมโยงระหว่างหลักศาสนากับระบบการศึกษาของไทยได้

“มาลองดูว่าเขาพูดถึงเซนอย่างไร เขาเขียนว่า การเข้าใจเซนต้องมองออก จากวิธีคิดตรรกะแบบเดิม ความรู้แบบตะวันตกนั้นได้มาจากการคิดแบบ ตรรกะ เหตุผล การสอนเป็นระบบ การซ้ำหะทุกอย่างออกมาเป็นระบบ เป็นความรู้แบบมาตรฐานดั้งเดิม (conventional knowledge) ยกตัวอย่าง เช่น เราใช้ตัวโน้ตดนตรีแทนค่าเสียง ใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์แทนค่า คณิตศาสตร์บางโมเดล ทุกอย่างเป็นภาษาเป็นระบบไปหมด ระบบการศึกษา จึงสอนให้เด็กคิดตามกรอบที่ถูกสร้างไปโดยปริยาย เพื่อให้อยู่รอดในระบบที่ เราสร้างขึ้นมาใช้นี้ได้”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

1.8 การเชิญชวน หรือประชาสัมพันธ์

วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเพื่อเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์เรื่องการ รับสมัครงาน และกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการแจ้งกำหนดการและสถานที่พบปะนักเขียน และ การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ดังตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในช่วงอุทกภัย ดังนี้

“ขอส่งกำลังใจช่วยชาวใต้ที่กำลังทุกข์จากน้ำท่วม เห็นข่าวแล้วก็นึกถึง ตอนเด็กที่เจอ น้ำท่วมอย่างนี้ อดทนหน่อยครับ ใครช่วยได้ก็ช่วยกันนะครับ ใครจะบริจาคช่องทางไหน ก็ตรวจสอบให้แน่ใจก่อน เพราะได้ยินว่าอาอามี บัญชีที่ไม่ถูกต้อง”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

1.9 การอวยพร

เมื่อถึงโอกาสพิเศษต่างๆ อย่างวันขึ้นปีใหม่ วันคริสต์มาส วันตรุษจีน วินทร์ เลียววาริณ จะโพสต์ข้อความเพื่ออวยพรผู้อ่าน ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่พบในวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ แต่ จะพบเฉพาะในเรื่องเล่าออนไลน์เท่านั้น เป็นผลจากการที่นักเขียนปรับเนื้อหา ของงานให้เหมาะ กับพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรม กล่าวคือ เฟซบุ๊กแฟนเพจเหมาะต่อการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นปัจจุบัน

มากที่สุด วินทร์ เลียววาริณ จึงต้องเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ และให้ความสำคัญกับรายละเอียดที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เช่น การอวยพรในวันปีใหม่ว่า “สวัสดีปีใหม่ ของงมีความสบายกายใจจิตสงบ พบสันติสุขทุกวัน ตลอด 2560 นี้” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) การที่นักเขียนจะเลือกแสดงเจตนาและน้ำเสียงในเรื่องเล่าออนไลน์อย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหรือแนวคิดของเรื่องที่คุณเขียนต้องการนำเสนอ ดังที่จะกล่าวต่อไป

แนวคิดในเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดจากกลุ่มตัวอย่างเรื่องเล่าออนไลน์ของ วินทร์ เลียววาริณ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพันธกิจนักประพันธ์ของวินทร์ เลียววาริณ สามารถดำเนินได้โดยการมุ่งนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและสังคม แจกแจงเป็นความถี่ตามจำนวนครั้งที่พบได้ ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏแนวคิดด้านการดำเนินชีวิตและด้านสังคม

แนวคิดหลัก	แนวคิดย่อย	จำนวนครั้งที่ปรากฏ
1. ด้านการดำเนินชีวิต	การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนการใช้ชีวิต	70
	การสร้างทัศนคติเชิงบวกและการเห็นคุณค่าในตนเอง	60
	หน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพ	23
	ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	17
	ความรัก การเลือกคู่ครอง และชีวิตสมรส	14
	พิชภัยจากอบายมุข	3
2. แนวคิดด้านสังคม	สถาบันพระมหากษัตริย์	55
	การอยู่ร่วมกันในสังคม	33
	วัฒนธรรมและบริโภคนิยมในสังคมไทย	15
	ศาสนา กับการเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์	13
	จุดอ่อนในระบบการศึกษา	5
	ประเทศไทยกับการคอร์รัปชัน	3

2. แนวคิดด้านการดำเนินชีวิต

2.1 การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนการใช้ชีวิต

วินทร์ เลียววาริณ สนับสนุนให้บุคคลมีความฝันหรือเป้าหมายในชีวิตเป็นของตนเอง เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เราหาหนทางพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ กลายเป็นผู้ใช้ชีวิตอย่างคนมีคุณค่า และมีความสุข ไม่ใช่เพื่อฆ่าเวลาในแต่ละวันอย่างไร้จุดหมาย เช่น “ชีวิตที่ดีเป็นชีวิตที่มีเสรี ไม่หนักแผ่นดินเปล่าๆ ดำรงอยู่ทำให้โลกดีกว่าไม่ดำรงอยู่” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม โอกาสสำเร็จจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของคุณ หากผัดวันประกันพรุ่ง หรือเฝ้ารอคอยแต่โชคชะตา โอกาสสำเร็จก็อาจเป็นศูนย์ ดังตัวอย่างหนึ่งว่า

“เก็บความฝันไว้ในลิ้นชักโดยไม่ลงมือทำ ก็เหมือนเก็บกองไฟไว้ได้น้ำ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) เป็นต้น ในทางกลับกัน เราสามารถซื้อความสำเร็จที่มีราคาสูงได้ ต้องใช้ความพยายาม ความมุ่งมั่น อดทน เช่น “บางที่เราอาจมีเส้นกำหนดชีวิตจริงๆ ก็ได้ เส้นเหล่านี้คือรอยที่เกิดขึ้นเมื่อเราจับเครื่องมือลงมือทำงาน คือเส้นบนหน้าผากเมื่อเราเริ่มต้นครุ่นคิดงาน มันก็คือเส้นชีวิตที่กำหนดชีวิตเราเอง” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังกล่าวว่า เส้นทางแห่งความสุขไม่ได้มีเพียงสายเดียว บางครั้งความสำเร็จก็เกิดจากการปรับตัวหรือพลิกแพลงอย่างสร้างสรรค์ และความสามารถในการไขว่คว้าโอกาสที่ปรากฏตรงหน้าได้ โดยวินทร์ เลียววาริณ ได้ยกกรณีของนักวิทยาศาสตร์ในอดีตที่ “สามารถพลิกแพลงกระบวนการทำไปตามสถานการณ์และสิ่งที่มีอยู่เพื่อบรรลุเป้าหมายเดิม หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่” ได้ เช่น กรณีของนักวิทยาศาสตร์ที่ค้นพบยาเพนิซิลลินโดยบังเอิญ เป็นต้น (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) สิ่งหนึ่งที่ต้องระวังระหว่างการเดินทางสู่ความสำเร็จ คือ สิ่งที่คอยชักนำออกนอกเส้นทาง จำพวกความโลภ โกรธ หลง อบายมุข ต่างๆ เราจึงต้องควบคุมไม่ให้ตนเองไปหลงเกลือกกลั้วกับสิ่งนั้นๆ เช่นตัวอย่างว่า “ภูเขาแห่งยอดขึ้นฟ้ามุ่งหาดวงดาว มันจึงเป็นภูเขา หุบเหวหุดตัวลงหลุม เกลือกความเปื้อนดำ มันจึงเป็นหุบเหว” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) เป็นต้น แต่การดิ้นรนหาความสุขมากเกินไป ก็ถือเป็นความทุกข์อย่างหนึ่งเช่นกัน ดังนั้นเราจึงไม่ควรมุ่งไปที่จุดหมายจนลืมเก็บเกี่ยวความสุขระหว่างทาง

2.2 การสร้างทัศนคติเชิงบวกและการเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิดเรื่องการสร้างทัศนคติเชิงบวกของวินทร์ เลียววาริณ มีพื้นฐานจากความคิดที่ว่า ชีวิตเป็นส่วนผสมของความสุขและความทุกข์ มีสมหวังและผิดหวัง มีสำเร็จและล้มเหลว มีเสียงชื่นชมและคำติฉินนินทา ดังตัวอย่างที่วินทร์ เลียววาริณ อ้างถึงคำสอนของชยสาโรภิกขุ ว่า “ความสบายใจไม่ได้อยู่ที่การพยายามทำทุกสิ่งให้ได้ดังใจแต่อยู่ที่การยอมรับว่าไม่มีอะไรได้ดังใจเราทั้งหมด” ดังนั้น เราจึงควรสร้างภูมิคุ้มกันด้านอารมณ์ด้านลบด้วยการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อตนเอง นำประสบการณ์ความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อก้าวสู่ความสำเร็จ ไม่ให้ทัศนคติเชิงลบมาเป็นอุปสรรค แม้กระทั่งยามพบปัญหา เราก็ต้องตั้งสติพิจารณาภาพรวมเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง และแก้ไขให้ถูกต้อง หากสิ้นหนทางก็ควรปล่อยวาง ไม่กล่าวถึงปัญหานั้นซ้ำๆ หรือตีโพยตีพาย เพราะจะเป็นการบั่นทอนกำลังใจ และส่งผลกระทบต่อ

ลบท่อชีวิตด้านอื่นๆ ทั้งนี้ การสร้างทัศนคติเชิงบวก จะทำให้เราไม่เสียเวลาในชีวิตไปโดยเปล่าประโยชน์ จากการให้ความสำคัญกับเรื่องไม่เป็นเรื่อง หรือการยอมให้เหตุการณ์ในอดีตตามมีอิทธิพลต่อปัจจุบันและอนาคตของเรา แนวคิดนี้จึงหมายถึงการมองเห็นคุณค่าในตนเองด้วยมีหลายตัวอย่างที่กล่าวถึงบุคคลผู้มองข้ามปมด้อย หรืออายุที่ล่วงเลยเข้าสู่วัยชราของตน แล้วเลือกทำชีวิตที่มีคุณค่า ตามแนวคิดเดียวกับที่ปรากฏในตัวอย่างหนึ่งว่า “ชีวิตที่ดีไม่ใช่อยู่ที่ระยะเวลาที่ยาวนานกว่า มิได้อยู่ปริมาณเงินตราที่มากกว่า แต่อยู่ที่คุณภาพ มองโลกในแง่ดีจะพบว่าตัวเลขวัยที่เพิ่มขึ้นไม่ใช่คำสาปแช่ง หากแต่เป็นคำอวยพร ทำให้ฉลาดขึ้น เข้าใจโลกมากขึ้น ส่วนการแก่ทั้งกายทั้งใจมิได้เกิดขึ้นเฉพาะกับคนแก่จริงๆ เท่านั้น คนหนุ่มสาวจำนวนมากก็ใช้ชีวิตแต่ละวันราวกับเป็นไม้ใกล้ฝั่ง เงื่องหงอย อ่อนแรง และที่แย่มากที่สุดคือคิดว่าตัวเองไร้ประโยชน์” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) และเรื่องราวของ “ดาร์ริล เครเมอร์” คนแคระที่สูงเพียงสามฟุตเก้านิ้วว่า “บ่อยครั้งเธอถูกถาม ถูกล้อเลียน ถูกมองด้วยสายตาสมเพช แต่เธอไม่ย่อหวั่น ชีวิตที่ได้แต่งงานกับคนที่รัก มีครอบครัวที่อบอุ่น เท่านั้นที่พอแล้วไม่ใช่หรือ” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

2.3 หน้าที่การงาน และการประกอบอาชีพ

วินทร์ เลียววาริณ ได้นิยามคำว่า “อาชีพสุดท้าย” ไว้ว่า หมายถึง “อาชีพในฝัน อาชีพที่เรารัก เราอยากทำ และอยากปึกหลักที่อาชีพนี้ไปจนตาย” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) เขาได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากตนเองที่ขณะนี้เชื่อว่า “นักเขียน” คืออาชีพสุดท้ายของเขา แม้เขาจบด้านสถาปัตยกรรมและการโฆษณามาโดยตรง แต่การที่เขาเป็นผู้มีใจรักงานเขียน ทำให้เขาพยายามฝึกฝนและต่อสู้กับความล้มเหลวในอดีตจนก้าวมาเป็นนักเขียนคนสำคัญของไทยได้ ดังที่เขาอธิบายไว้ว่า “ผมทำงานเขียนอาชีพมาสิบกว่าปีแล้ว โดยรายได้ทุกบาทที่เลี้ยงครอบครัวมาจากการเขียนหนังสือ ผมเขียนหนังสือทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ ที่ทำได้เพราะโชคดีหรือโชคร้ายก็ไม่ว่าที่ผมรักงานนี้และผมเป็นโรค workaholic!” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังกล่าวว่า ผู้ที่จะเจริญในหน้าที่การงาน ต้องมีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยควมมีวินัย อ่อนน้อม สุภาพ มีจรรยาบรรณ รู้จักวางตัว และพึงรำลึกไว้เสมอว่า “คนหลายคนยอมมีหลายความคิด” การสร้างผลงานโดยขึ้นตรงกับความคิดของคนหลายคน จะทำให้งานออกมาไม่สมบูรณ์ เราจึงควรให้สิทธิ์ตนเองในการตัดสินใจตามความเหมาะสมบ้าง

วินทร์ เลียววาริณ ได้ยกกรณีศึกษาของตนเองเมื่อครั้งทำงานเป็นสถาปนิก เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนขึ้น ดังข้อความหนึ่งจากตัวอย่างว่า “สี่คน สี่ความเห็น สี่รอบที่แก้ไขงาน ผลก็คืองานเลอะ เจ้านายคนหนึ่งหัวเราะ บอกว่า “คุณเอาใจทุกคนไม่ได้หรอก ใช้สมองคิดเอา ตัดสินใจทำในสิ่งที่เราเห็นว่าดีที่สุด” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) น่าสนใจว่า ทักษะคติต่อเรื่องหน้าที่การงานและประกอบอาชีพของวินทร์ เลียววาริณ ส่วนใหญ่ ได้มาจากประสบการณ์ตรงของเขาเอง แล้วเขาก็ได้คัดเลือกแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ผ่านเรื่องเล่าออนไลน์

2.4 ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

วินทร์ เลียววาริณ มักสอนว่า เราควรลดอัตตา (ego) เพื่อเปิดใจและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เพราะความรู้ที่สั่งสมมาจะเป็นใบเบิกทางเพื่อนำไปพบสิ่งที่ดีงามและโอกาสที่จะเข้ามาในอนาคตได้ ดังที่วินทร์ เลียววาริณ กล่าวไว้ว่า “*อารมณ์ที่ดีที่สุด คงทนที่สุด ปกป้องนานที่สุด ก็คือความรู้ คนที่ 'เสื่อผืน' เก่ามากแล้ว ก็ควรไปหาซื้อชุดใหม่ตามสถานศึกษาทั่วไป หรืออยากตัดเองก็ได้ แต่อัพเกรดเสื่อผ้าสวมใส่เสมอ ตามเทรนด์แห่งปัญญาให้ทัน*” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) หรือ “*ไม่มีตะเกียงใดที่ส่องสว่างตลอดโดยไม่ต้องเติมน้ำมัน คนฉลาดเติมความรู้ใหม่ๆ เข้าไปโดยไม่รอให้หมดก่อน*” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) เป็นต้น ในทางกลับกัน หากเราเพียงจะเริ่มศึกษาสิ่งใดยามเห็นค่าของสิ่งนั้น โอกาสสร้างอนาคตที่ดี หรือโอกาสในการเอาตัวรอดจากวิกฤตก็อาจหลุดลอยไปเสียก่อน เช่นเดียวกับตัวอย่างที่วินทร์ เลียววาริณ กล่าวเปรียบเทียบกับว่า “*รองจนพ้ามืดค่อยทำเทียนไข อาจอยากไป รองจนตงงานค่อยหาความรู้เพิ่ม อาจเข้าไป*” ดังนั้น แม้สิ่งนั้นจะเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่ก็อย่าคิดว่าเรื่องนั้นไร้ประโยชน์ เพียงเพราะข้างตนเองอยู่ในความคิดที่ว่า “*รู้ไปก็ไม่ทำให้มีความสุขขึ้น ไม่ทำให้พ้นทุกข์*” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังมีแนวคิดว่า ผู้ที่มีปัญญาอย่างแท้จริง ต้องประกอบด้วยความรู้คู่กับจริยธรรม กล่าวคือ เราควรใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคม ไม่ใช่เอาความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด คิดวิธีเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อกอบโกยผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง เพราะหากเป็นเช่นนั้น ก็ไม่ต่างกับผู้ไร้ปัญญา

2.5 ความรัก การเลือกคู่ครอง และชีวิตสมรส

วินทร์ เลียววาริณ มักแนะนำให้พิจารณาเลือกคู่ครองอย่างรอบคอบถี่ถ้วน ใช้เวลาศึกษาตัวตนของกันและกันจนมั่นใจก่อนแล้วจึงตกลงใช้ชีวิตร่วมกัน และเหนือสิ่งอื่นใด ควรแยกแยะให้ออกระหว่างความรัก และความหลงใหล โดยได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษานักศึกษาสาวรายหนึ่งว่า “นักศึกษาสาวเขียนมาถามว่า รักอาจารย์ที่สอน เขามีแฟนแล้ว ก็อห้กตามระเบียบ... นี่ไม่ใช่เรื่องใหม่อะไร นี่คือการของความหลงใหล (crush) ไม่ใช่ความรัก crush เกิดขึ้น ทุกวัน และกับคนที่อยู่ใกล้ชิดกัน” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) ความหลงใหลในความคิดของวินทร์ เลียววาริณ จึงเป็นความรู้สึกพิเศษที่เกิดจากการได้ใกล้ชิดหรือรู้สึกสบายใจกับคนหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้ลึกซึ้งถึงขั้นเกิดเป็นความรัก สำหรับประเด็นเรื่องหลักการใช้ชีวิตคู่อย่างมีความสุข วินทร์ เลียววาริณ ได้อธิบายเชื่อมโยงกับสังขรณ์ในชีวิต ในตัวอย่างหนึ่งว่า “สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ ยืดหยุ่นเสมอ เมื่อร้อนจะขยายตัว เมื่อเย็นจะหดตัว น้ำขึ้นน้ำลงเมื่อมีแรงดึงดูด ดึกที่จะรับภัย แผ่นดินไหวหรือพายุใหญ่ได้ต้องยืดหยุ่น ขยับตัวได้ตามแรงกระทบ ถ้ายึดมั่นไม่สามารถยืดหยุ่นเลย ก็พังภาษาต้องมีวรรคตอน ภาพวาดต้องมีพื้นที่ว่าง ดนตรีต้องมีช่วงว่าง ชีวิตคู่ก็เช่นกัน บางคู่ตัวติดกันเพราะความรัก แต่บางคู่ตัวติดกันด้วยความไม่มั่นคงทางจิตใจ เขาพูดโทรศัพท์กับใคร ก็เงี่ยหูฟังตลอด แบบนี้ยิ่งใกล้ ยิ่งห่าง” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) หมายความว่า คู่รักควรให้พื้นที่ส่วนตัวซึ่งกันและกัน ไม่เคลือบแคลงสงสัยการกระทำของคนรักมากเกินไปจนอดใจ

2.6 พิษภัยจากอบายมุข

วินทร์ เลียววาริณ ได้กล่าวถึงพิษภัยของสิ่งเสพติดและอบายมุขต่างๆ ทั้งสุรา การพนัน บุหรี่ และยาเสพติด ไว้หลายประการ ได้แก่ 1) ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น สุรา ทำให้เป็นโรคตับ และบุหรี่ ทำให้เป็นโรคมะเร็งปอด 2) ทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ เพิ่มอัตราเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ 3) สร้างภาระให้แก่ครอบครัว เช่น เกิดหนี้สิน การทะเลาะวิวาท ไปจนถึงการสูญเสียบุคคลในครอบครัว 4) สร้างภาระให้แก่คนในสังคม คนอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ก็อาจต้องพลอยได้รับเคราะห์ไปด้วย เช่น เกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์จากผู้เมาสุรา การสูดรับควันบุหรี่จากคนในบริเวณใกล้เคียง การถูกปล้นทรัพย์สินและทำร้ายร่างกายจากผู้ที่หมดตัวจากการพนัน เป็นต้น

ดังตัวอย่างที่วินทร์ เลียววาริณ (2560) เปรียบเปรยไว้ว่า “โทษประหารเจ็ดชั่วโคตรในยุคนี้ไม่ใช่โคตรของเราเองอย่างเดียว แต่อาจรวมชีวิตของคนอื่นที่อยู่ดีๆ ก็เจอนรกเพราะการกระทำของเราคนเดียว”

3. แนวคิดด้านสังคม

3.1 สถาบันพระมหากษัตริย์

เนื่องจากขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมช่วงเหตุการณ์สำคัญที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคต (รัชกาลที่ 9) เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ทำให้แนวคิดเรื่องพระมหากษัตริย์ปรากฏซ้ำบ่อยครั้งใน เรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ โดยเขามุ่งแสดงให้เห็นบทบาทของพระองค์ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ทั่วทุกพื้นที่ ทรงอุทิศพระองค์เพื่อประโยชน์สุขของราษฎรและเพื่อความเจริญของประเทศชาติ และยังทรงเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ปวงชนชาวไทยในด้านพระราชจริยวัตรที่เรียบง่าย พอเพียง และไม่ถือพระองค์ ทำให้ปวงชนชาวไทยยกย่องสรรเสริญมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังถ่ายทอดอารมณ์เศร้าโศกเสียใจของประชาชนชาวไทย ที่รักและอาลัยพระองค์ท่านเสมือนพระบิดาอันยิ่งใหญ่ (วีรพงษ์ รามางกูร, 2559) แสดงให้เห็นว่า สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยเป็นที่พึ่งของประชาชน เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนทั้งประเทศ เป็นที่เคารพสักการะ เป็นมิ่งขวัญของชาติทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ยกตัวอย่างเช่น

“วันนี้เมื่อ 45 ปีก่อน ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงสาธิตฝนเทียมสูตรใหม่ครั้งแรกของโลกที่เขื่อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ในวันนั้นฝนตกลงมาตรงตามตำแหน่งที่ทรงคำนวณไว้ทุกประการ วันที่ 19 ตุลาคมของทุกปีจึงกลายเป็น ‘วันเทคโนโลยีของไทย’ ด้วยประการฉะนี้โครงการฝนหลวงเกิดขึ้นเพื่อเป็นทางหนึ่งในการช่วยบรรเทาปัญหาขาดน้ำของเกษตรกร และดำเนินมาจนถึงวันนี้ เราเป็นประเทศเดียวในโลกที่โครงการฝนเทียมเกิดขึ้นจากพระดำริของกษัตริย์ หยาดน้ำฝนมาจากความรักประชาชนของพระองค์โดยแท้ ฝนเทียม หยาดน้ำใจจริง”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

3.2 การอยู่ร่วมกันในสังคม

สังคม คือศูนย์รวมบุคคลที่มีหลากหลายความคิด ทัศนคติ ธรรมเนียม และความต้องการ การทำให้ทุกคนพึงพอใจเท่าเทียมกันจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ดังตัวอย่างที่เป็นการค้นพบของ วินทร์ เลียววาริณจากประสบการณ์การปลูกต้นไม้ท่ามกลางความไม่พอใจของเพื่อนบ้านว่า “ความรักธรรมชาติเป็นเรื่องหนึ่ง ธรรมเนียมของชีวิตเป็นเรื่องหนึ่ง มารยาทสังคมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง นำเสียดายที่บ่อยครั้งทางสามสายนี้ไม่ใช่ทางเส้นเดียวกัน” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่จะช่วยดำรงความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมในดำเนินไปอย่างราบรื่น คือการเรียนรู้เรื่องมารยาททางสังคม การเรียนรู้ที่จะเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยมาตรฐานอารมณ์ความรู้สึก และกระแสสังคม ดังตัวอย่างหนึ่งที่วินทร์ เลียววาริณ อ้างถึงคำกล่าวของ โอนส์ไนด์ว่า “สันติภาพมิอาจรักษาได้ด้วยกำลัง มันได้มาด้วยความเข้าใจเท่านั้น” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) ความเข้าใจที่กล่าวไปข้างต้น วินทร์ เลียววาริณ ได้ขยายความในทำนอง “เด็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว” ซึ่งเป็นการตีความในแง่ธรรมชาติว่า “การทำลายธรรมชาติแม้เพียงเล็กน้อย จะส่งผลกระทบถึงทั้งโลกที่เราอยู่” เนื่องจากเขาเห็นว่า มนุษย์มักละเลยที่จะยับยั้งการทำความผิดของตน เพราะเชื่อว่าปกปิดได้ และไม่น่าจะทำให้เกิดปัญหาใหญ่ เขาจึงยกตัวอย่างกรณีการเกิดภัยพิบัติที่มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความมั่งคั่งของคนที่ตัดไม้ทำลายป่าว่า “สารระของน้ำท่วมไม่ได้ต่างจากภัยพิบัติอื่น ๆ ไม่ว่าพายุ สึนามิ แผ่นดินไหว ภัยแล้ง ไปจนถึงสงคราม ฯลฯ มันสะท้อนความเป็นมนุษย์ทั้งด้านบวกและลบ มุมมองกับทัศนคติ การแก้ปัญหาระยะสั้นกับระยะยาว ความเห็นแก่ตัวกับความเมตตา การแก้ปัญหากับการสร้างปัญหา การยื่นมือช่วยเหลือกับการยื่นมือออกไปฉวยโอกาส” เขากล่าวว่า “มนุษย์ทุกคนรับรู้ทุกข์ของตนเองเสมอ แต่ระดับของการรับรู้โศกนาฏกรรมของผู้อื่นนั้นไม่เท่ากัน” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) ในที่นี้ วินทร์ เลียววาริณ ต้องการสอนให้มนุษย์พยายามเอาใจเขามาใส่ใจเรา อย่าคิดว่าปัญหาของผู้อื่นเป็นเรื่องที่ไม่ใหญ่เท่ากับปัญหาตนเอง

3.3 วัตถุประสงค์และบริโศกนิยมในสังคมไทย

วินทร์ เลียววาริณ ได้แสดงให้เห็นว่าสังคม “วัตถุประสงค์นิยม” และ “บริโศกนิยม” ส่งผลกระทบบ่อยมากต่อสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ของคนในสังคม จากตัวอย่างที่ว่า “ช็อคโก

แต่ศีลธรรมทำอะไรเราไม่ได้ แต่ ‘ซ็อกโกแลต’ แห่งวัตถุนิยมและบริโภคนิยมสามารถก่อกำเนิดแห่งโมหะ สะสมมากๆ จะเป็นอันตรายต่อจิตวิญญาณเราได้” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) พิจารณาจากคำว่า “ทุนนิยม” ที่หมายถึง แบบแผนการใช้ชีวิตของคนในสังคมที่ปรารถนาเพียงความสุขทางอารมณ์ ต้องการที่จะครอบครองเป็นเจ้าของวัตถุสิ่งของหรือความสะดวกสบายทางกายภาพ โดยมองข้ามคุณค่าทางศีลธรรมและจิตใจ (สินชัย เขาว์เจริญรัตน์, 2558) ส่วน “บริโภคนิยม” หมายถึง “วิถีการของผู้แสวงหาความสุขและวิถีการของการมีความสุขกับวัตถุภายนอก เป็นความสุขที่ต้องขึ้นกับวัตถุธรรมภายนอกอันเกิดจากตัณหาที่มาจากธรรมชาติในตัวมนุษย์เอง ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสว่า ตัณหาไม่มีที่สิ้นสุด ไม่สามารถทำให้พอใจได้อย่างแท้จริง แต่จะมีเพิ่มมากขึ้น ก่อเกิดเป็นค่านิยมของสังคมให้เป็นไปเพื่อสนองตัณหาของตน” (พระพรหมคุณาภรณ์, 2543 , น. 92) ทั้งสองลัทธิข้างต้นนำไปสู่วิถีชีวิตของคนในสังคมแบบตัวใครตัวมัน (individuality) ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรม เพราะผู้ประกอบการนำทรัพยากรปริมาณมหาศาลมาใช้ผลิตสินค้าเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค วินทร์ เลียววาริณ จึงตั้งเตือนให้คนหันกลับมาใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายก่อนธรรมชาติจะย้อนกลับมาทำร้ายเรา ดังตัวอย่างว่า “ในยุคที่โลกหมุนเข้าสู่สภาวะล้มละลายทางธรรมชาติ ตั้งแต่ปัญหาอากาศเป็นพิษไปจนถึงโลกร้อน ปรัชญานี้ซึมบ่อทรายสอนให้เรารู้จักความพอดี พอเพียง และมันเป็นเข็มทิศที่จะนำพาเรารอดจากหายนะภัยที่เกิดจากความโลภของมนุษย์” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

3.4 ศาสนาในฐานะเครื่องมือแสวงหาประโยชน์

วินทร์ เลียววาริณ กล่าวว่า บางครั้งความเชื่อและลัทธิทางศาสนาก็เป็นศูนย์รวมความบ้าคลั่ง ความหลงผิด ความรุนแรง และความคิดที่ว่าตนอยู่เหนือกฎหมาย เนื่องจากมีผู้ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ส่วนตน เช่น “พุทธพาณิชย์” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) หรือเรื่อง “ภิกษุแหวกแนว” ที่วินทร์ เลียววาริณ อ้างถึงคำกล่าวของพุทธทาสภิกขุว่า หมายถึง “ภิกษุที่ชอบชักชวนให้คนประพฤติปฏิบัติผิดจากที่พระพุทธเจ้าสอน ทำให้หลงงมงาย เชื่อในสิ่งที่ไม่ควรเชื่อ” และยังคงกล่าวพาดพิงถึงสถานการณ์ทางศาสนาในปัจจุบันว่า “ในรอบหลายปีนี้ ชาวแก๊งกับวงการสงฆ์มีมุมมองมีดมนเสียจนชาวพุทธส่ายหน้า หลายคนถามข้าฯ ว่าผู้ใหญ่วัยที่เกี่ยวข้อทำอะไรกันอยู่ ทำไมปล่อยให้ล้อลัทธิครองเมือง ศาสนาพุทธสูญพันธุ์ไปแล้วหรือไม่” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

3.5 จุดอ่อนในระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาในประเทศไทยยังบกพร่องเรื่องบุคลากร เพราะในปัจจุบัน มีทั้งอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ทำงานด้วยใจรักกับทำเพราะไม่มีทางเลือก (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) ซึ่งในกรณีหลังอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน มหาวิทยาลัย และภาพใหญ่ของการศึกษาไทย ขณะเดียวกัน ผู้เรียนก็ต้องพัฒนากระบวนการคิดด้วย กล้าคิด นอกกรอบ หรือกล้าตั้งคำถามกับความรู้เดิม ทั้งนี้ วินทร์ เลียววาริณ ได้วิพากษ์วิจารณ์การเรียนแบบท่องจำว่าไม่ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างแท้จริง ดังที่เขาได้อ้างถึงทรรศนะของมาร์ก ทเวน ว่า “การเรียนตามกรอบก็มีข้อจำกัด หากไม่สามารถก้าวพ้นกรอบหรือไม่รู้ว่ามันเป็นกรอบ อาจลงท้ายด้วยความไม่รู้จริง การเรียนท่องจำแบบหุ่นยนต์เพียงเพื่อให้สอบผ่านส่งผลให้ไม่ได้รับความรู้แต่ประการใด เปรียบเหมือนเดินทางข้ามโลกแต่ไม่รู้ว่าจะไปที่ไหนมีอะไรอยู่ ผู้คนเป็นอย่างไร” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

3.6 ประเทศไทยกับการคอร์รัปชัน

วินทร์ เลียววาริณ ได้กล่าวว่า “ปัญหาใหญ่ที่สุดของเมืองไทยคือคอร์รัปชันและค่านิยม “กินไม่เป็นไรถ้าทำงาน(บ้าง)” แต่มองดูสิ่งที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองในรอบหลายสิบปีนี้ เราไม่เคยจริงจังกับสองเรื่อง หนึ่ง การลงโทษคนคอร์รัปชัน สอง การปลูกฝังให้คนรังเกียจคนคอร์รัปชัน การลงโทษของเราจับได้แค่ปลาชิวตัวยาวสามเซนตฯ ส่วนปลาฉลามตัวยาวสามเมตรว่ายหายไปนานแล้ว!” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) หมายความว่า สังคมไทยมีที่ยืนให้คนทุจริตคอร์รัปชันอยู่เสมอ เพราะไม่ได้ปลูกฝังให้คนรังเกียจคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และการดำเนินการทางกฎหมายก็ไม่มีประสิทธิภาพพามาจะนำผู้ทุจริตรายใหญ่มาลงโทษได้ แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและสังคมข้างต้น ปรากฏเด่นชัดในกลุ่มตัวอย่างเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ ทั้งนี้ แนวคิดบางประเด็นอาจมีจุดร่วมที่ทำให้สามารถเชื่อมโยงหรือสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ เห็นได้จากกรณีที่เรื่องเล่าออนไลน์หนึ่งเรื่องปรากฏมากกว่าหนึ่งแนวคิด และในหนึ่งแนวคิดก็อาจพิจารณาได้หลากหลายมิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อการปรากฏซ้ำของแนวคิดต่างๆ แล้ว จะทำให้ทราบความคิดสำคัญที่ผู้เขียนเจตนาสื่อสารกับคนในสังคม และสิ่งที่จะช่วยให้เขาสามารถนำเสนอเนื้อหาเหล่านี้ได้อย่างน่าสนใจ

การเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณ

จากการศึกษาพบว่า วินทร์ เลียววาริณ มีวิธีการเล่าเรื่องผ่านภาษาหลายลักษณะ ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน การเปรียบเทียบ การอ้างอิงหรือการพาดพิง การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ และการใช้ภาษาขบขัน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการกำหนดความสั้นยาวของเนื้อหา การใช้ภาพประกอบการเล่าเรื่องเพื่อดึงดูดสายตาและสื่อแนวคิด รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่านด้วยการเขียนตอบข้อคิดเห็น ดังนี้

1. การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน

1.1 “การเล่นเสียง” หมายถึง การสรรคำให้มีเสียงสระ พยัญชนะ หรือวรรณยุกต์สัมผัสกัน เช่น “ผมบอกนักร้องเขียนหลายคนเสมอว่า อยากเป็นนักเขียนคุณภาพ ก็เพื่อเวลาไว้สัก 10-30 ปี ถ้ารีบร้อน ก็เป็นได้แค่นักเขียน” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) ที่ผู้เขียนเล่นเสียงคำว่า “นักเขียน-นักเขียน” โดยซ้ำคำพยางค์แรก คือ “นัก” ส่วนพยางค์หลังจะใช้การสรรคำโดยให้พยัญชนะสัมผัสกัน และเสียงสระใกล้เคียงกัน ได้แก่คำว่า “เขียน-เขียน” เมื่อพิจารณาบริบทจะพบว่า สองคำนี้ถูกกำหนดเป็นคู่ตรงข้ามกัน กล่าวคือ หากฝึกเขียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปจะได้เป็นนักเขียน (คุณภาพ) แต่หากรีบร้อนจะเป็นได้เพียง นักเขียน ซึ่งหมายถึงนักเขียนที่ไร้คุณภาพ ส่วน “การเล่นคำ” หมายถึง การใช้คำพ้องรูปพ้องเสียง การซ้ำคำ และการใช้คำถามเชิงวาทิลิป เพื่อให้เกิดความหมายพิเศษและแปลกออกไป ทั้งสองลักษณะนี้ ล้วนสัมพันธ์กับธรรมชาติของภาษาไทยที่มีเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ เช่น “ชีวิตไม่มีความฝัน ก็ไม่มีความ Fun” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) ที่ผู้เขียนได้นำคำในภาษาอังกฤษมาเล่นเสียงคู่กับคำในภาษาไทย ได้แก่ คำว่า “Fun” (อ่านว่า “ฟั้น” หมายถึง “สนุก”) และ “ฝัน” ซึ่งออกเสียงด้วยเสียงพยัญชนะและตัวสะกดเดียวกัน แต่เสียงวรรณยุกต์แตกต่างกัน เมื่อผู้เขียนเห็นความเชื่อมโยงของสองคำนี้ จึงนำมาจัดวางในประโยคเดียวกันเพื่อสื่อว่า ชีวิตจะขาดความสนุกหากไม่มีความฝัน

1.2 การใช้คำไม่สุภาพ เรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณส่วนหนึ่ง ปรากฏคำที่สื่อถึงความไม่สุภาพ เช่น

“เมื่อต่อมรับภาพที่ประสาทตาถูกระงับ คลื่นก็เดินทางผ่านเส้นประสาทไปที่ประสาทบริเวณเท้า (186,000 ไมล์ต่อวินาทีเหมือนกัน) ทำให้คันตีน เอ๊ย! เท้าขึ้นมาทันที แต่มโนธรรมยังอยู่เหนือจิตใจต่างของตีน เอ๊ย! เท้า ดังนั้นหมอนั่นก็ยังมีชีวิตอยู่ ส่วนข้าพเจ้า ก็ได้แต่รำพึงกับตัวเองว่า ไม่รู้เป็นอะไรกันหมดแล้ว xxx เอ๊ย! คนพวกนี้”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

จากตัวอย่างข้างต้น จะพบการใช้คำไม่สุภาพที่เป็นภาษาพูด คือคำว่า “ตีน” ส่วนคำว่า “xxx เอ๊ย!” ในที่นี้ วินทร์ เลียววาริณ เลียนแบบระบบการตรวจพิจารณา (censorship) ตามสื่อ ที่ช่วยปิดกั้นภาพและเสียงที่ไม่เหมาะสมกับผู้รับสาร เมื่อผู้อ่านเห็นก็สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นคำหยาบ และน่าสนใจว่า ผู้อ่านสามารถแทนคำสบถในตัวอักษร “xxx” ได้อย่างอิสระตามประสบการณ์ของตน

1.3 การใช้คำสแลงและคำตามสมัยนิยม

“คำสแลง” หรือ คำคะนอง หมายถึง คำที่ใช้ให้วิปลาสคลาดเคลื่อนไปจากปกติในด้านเสียง การเขียน หรือความหมาย (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2523, น.75) เช่น “อึ๊กแระ!” วันนี้อยู่ดูหนัง แสงจากสมาร์ตโฟนของคน นั่งข้างๆ ก็เดินทางด้วยความเร็ว 186,000 ไมล์ต่อวินาที มาแหวงตา” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) คำว่า “แระ” ในที่นี้ ดัดแปลงจากคำว่า “แล้ว” ซึ่งเป็นรูปเขียนที่ผิดไปจากคำที่บัญญัติในพจนานุกรม และได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นส่วน “คำตามสมัยนิยม” หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์ให้สอดคล้องกับกระแสสังคมในขณะนั้น เช่น “การพิพากษาเดี๋ยวนี้ทำได้ง่ายกว่าก่อน อะไรที่ตรงใจก็ like ไม่ชอบใจก็ unfriend” (วินทร์ เลียววาริณ, 2560) ในกรณีนี้ วินทร์ เลียววาริณ ได้นำคำว่า like ที่หมายถึง “การถูกใจ” ในเฟซบุ๊ก มาใช้แทนความหมายของการพึงพอใจ หรือการเห็นด้วยกับบุคคลอื่นในชีวิตจริง และนำคำว่า unfriend ที่

หมายถึง “การยกเลิกเป็นเพื่อน” มาใช้แทนความหมายของการไม่พึงพอใจหรือการไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นในชีวิตจริง ซึ่งนอกจากในแง่ความหมายแล้ว วินทร์ เลียววาริณ พยายามเปรียบเทียบว่าการตัดสินผู้อื่นในปัจจุบัน สามารถทำได้ง่ายในระดับเดียวกับการกด like หรือ unfriend ในเฟซบุ๊ก

1.4 การสร้างคำใหม่ ในเรื่องเล่าออนไลน์ส่วนหนึ่ง ปรากฏคำที่วินทร์ เลียววาริณ สร้างขึ้นใหม่ ด้วยวิธีการที่มีส่วนคล้ายคลึงกับการสร้างคำในภาษาไทยแต่เดิม อย่าง “การประสม” ที่นำคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่ยังมีเค้าความหมายเดิมอยู่ (สุเทพ เรื่องคล้าย, ม.ป.ป.) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“พยากรณ์อากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยาของแจ้งให้ทราบโดยทั่วกันว่า สภาพอากาศในปีนี้จะค่อนข้างหนาวถึงหนาวจัด สืบเนื่องมาจากเศรษฐกิจโลกผันผวน สภาพหนาวเหน็บนี้เริ่มจากคลื่นความแปรปรวนที่อเมริกา พายุทอร์นาโดที่ทวีปจะพัดกระหน่ำแรงข้ามทวีปไปทุกทิศ ทิศหนึ่งคือยุโรป อีกทิศคือข้ามมหาสมุทรแปซิฟิกไปถึงยุโรปโนน ในเวลาเดียวกัน ที่ประเทศรัสเซียก็เกิดพายุบูดินหนุนเสริมให้ทอร์นาโดทวีปแข็งแรงขึ้นพัดข้ามทะเลทรายโกบีไปยังแผ่นดินใหญ่จีน”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

จากตัวอย่างข้างต้น ปรากฏที่วินทร์ เลียววาริณ สร้างขึ้นใหม่ ได้แก่ “กรมอุตุนิยมวิทยา” เกิดจากการรวมกันของคำว่า “กรมอุตุนิยมวิทยา” ที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลไทย ทำหน้าที่พยากรณ์อากาศ รายงานปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560) กับคำว่า “อุทรี” ที่หมายถึง นอกคอก, นอกทาง, นอกกรีต ส่วนคำว่า “พายุทอร์นาโดที่ทวีป” เกิดจากการรวมกันของคำว่า “พายุ ทอร์นาโด” (tornado) หรือพายุที่สามารถก่อพลังทำลายได้สูง (ทอร์นาโด, 2558) กับคำว่า “ทรัมป์” มาจากชื่อ ดอนัลด์ จอห์น ทรัมป์ (Donald John Trump) ที่เป็นประธานาธิบดีสหรัฐ คนที่ 45 (ดอนัลด์ ทรัมป์, 2560) ทำนองเดียวกับคำว่า “พายุบูดิน” ซึ่งเกิด

จากการรวมกันของคำว่า “พายุ” กับ “ปูติน” หรือ วลาดีมีร์ ปูติน (Vladimir Vladimirovich Putin) นักการเมืองชาวรัสเซียผู้ดำรงตำแหน่ง ประธานาธิบดีรัสเซียคนที่ 4 (วลาดีมีร์ ปูติน, 2560) ทั้งทรัมป์และปูติน คือประธานาธิบดีที่กำลังดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน

เมื่อผู้อ่านทราบความหมายของทั้งสามคำดังกล่าวแล้ว จะเข้าใจว่าผู้เขียนกำลังเสียดสีการเมืองต่างประเทศ โดยเฉพาะประธานาธิบดีของสหรัฐฯ โดยสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าวินทร์เสียววาริณ กำลังแสดงทรรศนะด้านลบต่อเหตุการณ์ดังกล่าว คือการใช้คำว่า “อุทริ” และคำว่า “พายุทอร์นาโด” ซึ่งมีความหมายในแง่ลบ ดังที่อธิบายความหมายไปแล้วในข้างต้น

2. การเปรียบเทียบ

เรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เสียววาริณ มักปรากฏการยกย้อคำหรือเรื่องราวมาเปรียบเทียบอย่างมีชั้นเชิง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายสำคัญของเรื่อง รวมทั้งช่วยขับเน้นความหมายให้เข้มข้นหรือลึกซึ้งขึ้น แทนการใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อความหมายโดยตรงไปตรงมา เช่น

“ปัญหาที่เหมือนน้ำหนกตัวเกิน มองให้กลุ่มก็ได้
มองแล้วเฉยๆ ก็ได้ แต่ท้ายที่สุดก็ต้องลงมือแก้ไข”

(วินทร์ เสียววาริณ, 2559)

จากตัวอย่างข้างต้น วินทร์ เสียววาริณ ได้เปรียบเทียบ “ปัญหา” เป็น “ภาวะน้ำหนกตัวเกิน” กล่าวคือ เราสามารถมองน้ำหนกที่ผิดปกติด้วยความนิ่งเฉยหรือกลัดกลุ้มก็ได้ แต่ท้ายที่สุดเราก็ต้องหาทางกำจัดไขมันส่วนเกินเพื่อให้ น้ำหนกตัวกลับมาปกติ ก่อนที่ปัญหาสุขภาพอื่นๆ จะเกิดตามมา เช่นเดียวกับปัญหาที่เราจำเป็นต้องแก้ไข ไม่สามารถปล่อยทิ้งไว้ได้

3. การอ้างอิง หรือการพาดพิง

“การอ้างอิง” คือ การหยิบยกรวบรวม คำนว่ หรือเรื่องเล่าที่อยู่ในสื่ออื่น มา กล่าวถึงโดยตรงในเรื่องเล่าออนไลน์ จากกลุ่มตัวอย่าง พบการอ้างอิงงานเขียนของตนเอง ในลักษณะข้อความที่ตัดตอนจากผลงานของผู้เขียนที่ตีพิมพ์หรือกำลังจะตีพิมพ์ในอนาคต เช่น ปลาที่ว่ายในสนามฟุตบอล (2548), มังกรเซน (2552), สองแขนที่กอดโลก (2553), หัวกลงในหลุมดำ

(2554), เขียนไปให้สุดฝัน (2558), ท่ามกลางประชาชน: เรื่องเล็กๆ ในรัชสมัยอันยิ่งใหญ่ (2560), ในหลุมรัก (2557) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบการอ้างอิงถึงคำกล่าว งานเขียน หรือคำบอกเล่าของผู้อื่น บุคคลสำคัญ หรือผู้มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ เช่น “วินสตัน เชอร์ชิล” (Winston Leonard Spencer-Churchill) รัฐบุรุษชาวอังกฤษผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแห่งสหราชอาณาจักรสองสมัย ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยุคสงครามของศตวรรษที่ 20 (วินสตัน เชอร์ชิล, 2560), “ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช” ปุชนิยมบุคคลของไทย ที่เป็นทั้งนักปราชญ์ นักเขียน นักการเมือง และศิลปินแห่งชาติ (หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2560), โกว่เล้ง (古龙) นักเขียนนิยายกำลังภายในที่มีชื่อเสียงของจีน หรือ พระราชาธรรมนิเทศ (พยอม กัลยาโณ) พระนักเทศน์ชื่อดัง เจ้าอาวาสผู้พัฒนามูลนิธิวัดสวนแก้ว (พระราชาธรรมนิเทศ, 2559) เป็นต้น ตัวอย่างการอ้างอิงในกรณีนี้ เช่น

“If you’re going through hell, keep going. ถ้าคุณต้องข้าม
นรก จงเดินหน้า อย่าหยุด” Winston Churchill

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

“พระพยอมเล่าอีกเรื่องหนึ่งว่า ในวันเกิดของผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง มีการ
เลี้ยงฉลองกลางคืน ร่ำสุรากันเต็มที่ ครั้นถึงเช้า ผู้ใหญ่ท่านนั้นอยาก
ทำบุญวันเกิดโดยใส่บาตรพระ ตื่นเชาก็ออกมาใส่บาตรในสภาพเม
มาย เมื่อพระสื่รูปมาถึง มากกว่าที่คาดไว้ เพราะเตรียมปลาทามา
สำหรับพระสองรูปเท่านั้น ผู้ใหญ่ท่านนั้นก็ตะโกนเรียกเด็กในบ้านเสียง
ดังลั่น “อีหนู เอาปลาทูนครว้มาอีกสององค์ วันนั้พระมาสี่ตัว...”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

การอ้างอิงของวินทร์ เลียววาริณ เสริมให้การแสดงความคิดเห็นมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ใน
ขณะเดียวกันก็ทำให้เรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ มีคุณค่าในฐานะแหล่งข้อมูลความรู้ที่
กระตุ้นให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นรูปแบบต่างๆ จากการรวบรวม พบว่า แหล่งอ้างอิงมีหลาย

ประเภท ได้แก่ การอ้างอิงคำกล่าวของบุคคลสำคัญระดับประเทศและระดับโลกในวงการต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน การอ้างอิงจากแหล่งข่าวในสื่อสมัยใหม่ บทความวิชาการ นิตยสาร เพลง ภาพยนตร์ พจนานุกรมไทยและต่างประเทศ และการอ้างอิงวรรณกรรมตีพิมพ์ของตนเอง เนื้อหาสาระของเรื่องเล่า จึงมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างชุดความรู้ต่างเวลา และนานาประเทศทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เชื่อมโยงถึงกันผ่านพื้นที่สื่อสารออนไลน์

ส่วน “การพาดพิง” คือการหยิบยกเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ หลักศาสนาหรือปรัชญา หลักวิทยาศาสตร์ หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน มากกล่าวถึงโดยตรง เพื่อเชื่อมโยงหรือสนับสนุนเนื้อหาสาระในเรื่องเล่าออนไลน์ เช่น

“หนังแอคชั่นฮอลลีวูดต้องมีผู้ร้ายเสมอ และผู้ร้ายก็เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ส่วนเนื้อเรื่องเหมือนเดิม ไม่เคยเปลี่ยนแปลง สมัยผมยังเป็นเด็ก ผู้ร้ายคืออินเดียนแดง ฝรั่งเศสอินเดียนแดงตายมากมาย ทั้งที่ไปรุกรานที่ทำกินของเขา ต่อมาผู้ร้ายก็เป็นพวกนาซีเยอรมันกับญี่ปุ่นสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ฝรั่งเศสฆ่านาซีตายเป็นเบือ ถัดมาอีกสมัยผมเป็นวัยรุ่น ผู้ร้ายเป็นพวกรัสเซีย เพราะเป็นช่วงสงครามเย็น ก็เรื่องๆ ผู้ร้ายเป็นรัสเซียตลอด ดูจนเบือ (แต่ก็ดู!)”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

ข้อความข้างต้นคือตัวอย่างการพาดพิงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ เพื่ออธิบายว่าการกำหนดตัวละครผู้ร้ายในหนังฮอลลีวูด จะสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในยุคสมัยนั้นๆ เช่น ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวอเมริกาได้เข้าไปแย่งชิงดินแดนที่ชาวอินเดียนแดงอยู่กินมาตั้งแต่อดีต ให้ออกไปอยู่บริเวณส่วนตะวันตกของประเทศแทน และเกิดสงครามอินเดียนแดงขึ้นหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา ค่ายหนังฮอลลีวูด (Hollywood) ซึ่งเป็นสัญชาติอเมริกัน จึงสร้างภาพยนตร์นำเสนอภาพลักษณ์อินเดียนแดงเป็นผู้กระทำที่โหดร้ายป่าเถื่อน และอเมริกันเป็นวีรบุรุษ ส่วนในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 (World War II) เกิดภาพยนตร์ที่มีผู้ร้ายเป็นพวกนาซีเยอรมันกับญี่ปุ่น เนื่องจากสองชาติดังกล่าวอยู่ในฝ่ายอักษะ (Axis) ขณะที่อเมริกาอยู่ฝ่ายสัมพันธมิตร (Alliance) และในช่วงสงครามเย็น (Cold War) ที่อเมริกาเผชิญหน้ากับรัสเซีย ฮอลลีวูดก็ได้วางรัสเซียเป็น

ผู้ร้ายในภาพยนตร์ ผู้เขียนได้พาดพิงหลักศาสนาและปรัชญาด้วยเช่นกัน เช่น การนำหลักธรรม เรื่อง “ความว่างเปล่า” ของศาสนาพุทธ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อประชดประชันการแก้ปัญหาของ คนบางจำพวก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ปรัชญาการแก้ปัญหาของคนบางจำพวก รongรับด้วยหลักธรรม :
 ปัญหาที่ยังไม่เกิดไม่ใช่อปัญหา เราเรียกว่า 'ความว่าง' คือไม่มีปัญหา
 ปัญหาที่ยังไม่แก้ไม่ใช่อปัญหา เราเรียกว่า 'สุญตา' คือว่างจากการแก้
 ปัญหาที่แก้ไม่ได้ไม่ใช่อปัญหา เราเรียกว่า 'ตถตา' คือมันเป็นเช่นนั้นเอง
 ปัญหาที่ไม่คิดจะแก้ไม่ใช่อปัญหา เราเรียกว่า 'อนิจจัง' คือแก้หรือไม่แก้
 ก็ไม่แน่นอน ดังนั้นไม่คิดจะแก้
 อืม! มองแบบนี้ก็ตีเหมือนกัน ไม่ต้องแก้อะไรสักอย่าง!”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

สำหรับการพาดพิงหลักวิทยาศาสตร์ จะใช้เพื่ออธิบายเพื่อเชื่อมโยงหรือสนับสนุน เนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอ เช่น ทฤษฎีเรื่องกฎเทอร์โมไดนามิกส์ทางฟิสิกส์ ในตัวอย่างต่อไปนี้

“กฎเทอร์โมไดนามิกส์ทางฟิสิกส์ข้อหนึ่งอธิบายว่า เมื่อทำขามตก แดกมันจะไม่ย้อนกลับกลายเป็นขามดี ถ้าย้อนเวลากลับไปในอดีต ได้ หลายคนคงอยากแก้ไขการกระทำหลายอย่างในอดีตของตน จะไม่เลือกเรียนคณะนี้ จะไม่ทำงานกับบริษัทนั้น จะไม่แต่งงานกับผู้ชาย (เฮงซวย) คนนั้น จะไม่จีบหญิงสาว (ซึ่งตอนนี้เป็นอ๊แก่) คนนี้ ฯลฯ”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

นอกจากการพาดพิงประวัติศาสตร์ หลักปรัชญาและศาสนา และหลักวิทยาศาสตร์แล้ว ผู้เขียนยังหยิบยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับการสร้างสรรค์ผลงานมากล่าวถึงให้เรื่อง น่าสนใจขึ้นด้วย เช่น

“ตื่นเช้าวันพรุ่งนี้ (พุทธ) โลกก็จะรู้ว่าแกนโลกเอียงไปทางฝั่งไหน ฝั่ง Donald หรือฝั่ง Hillary คือก้าป็นมะริกันเทียวนี้ ชาวโลกไม่ค่อยอยาก รู้ผลเลย เพราะน่าหวาดเสียว ชกได้เข้มชัดตลอดรายการ เตะต๋อยตบตี เตะผ่าหามาก สาดโคลนหาเสียงกัน พุดไร้สาระอย่างไรก็ได้ จนไม่เพียง ทำใ้หวังการเมืองและยังทำให้พรรคตัวเองแตกแยกอีกด้วย ชกกันจน เวทีนองเลือด ยังต้อยู่หน้อยนะที่ไม่บังคับให้อีกฝ่ายกราบ”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

ตัวอย่างดังกล่าวได้รับการเผยแพร่เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559 ปรากฏเหตุการณ์ ปัจจุบันจำนวน 2 เหตุการณ์ ได้แก่ การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ ที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 และเหตุการณ์ในประเทศไทยที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน กรณีหนุ่มขั้มนิคุเปอร์สร้างวีรกรรมด่าทอ และกระหน่ำต้อย ก่อนให้หนุ่มขั้บรถจักรยานยนต์ “กราบ” รถหุของเขาลงหลังเกิดอุบัติเหตุเดียวกัน (ข้าวสด, 2559)

4. การวิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงทรรศนะ

วินทร์ เลียววาริณ ใช้เฟซบุ๊กแฟนเพจเป็นช่องทางวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะทั้งในประเด็นทั่วไปและประเด็นที่อ่อนไหว อย่างการเมืองการปกครอง ศาสนา และความเชื่อ ช่วยให้เรื่องเล่าออนไลน์น่าสนใจขึ้น เนื่องจากผู้เขียนได้เปิดพื้นที่ให้บุคคลทั่วไปสามารถใช้ทัศนคติ เหตุผล และประสบการณ์ส่วนตัว ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนั้นๆ ได้ เช่นการวิพากษ์วิจารณ์คำกล่าว หรืองานสื่ออื่นๆ อย่างเช่น ภาพยนตร์ และการวิพากษ์วิจารณ์ความเชื่อคนในสังคมอีกด้วย เช่น

“หนึ่งล่าสุดที่ได้ใช้มาตรวัดใหม่ก็คือ Assassin's Creed มาตรา Boring Bar ของผมอยู่ที่ 4 นั่นคือเดินออกก่อนครึ่งเรื่องไม่นาน ความจริงเกือบได้คะแนน 3/10 แล้ว แต่ยังกัณฑ์นอดทนอยู่ เพราะนักแสดงเกรด A ไม่น่ารวมใจกันมาเล่นหนังแน่”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

“คนส่วนใหญ่ของโลกยึดคัมภีร์ศาสนา (พระไตรปิฎก ไบเบิล ฯลฯ) เป็นความจริงสูงสุดเป็นมาตรวัด เมื่อมีประเด็นคำถามใดจะอ้างอิงหลักนั้นเสมอว่า ตรงกับที่ศาสดาบอกไว้หรือไม่ ด้วยความเชื่อมั่นว่าศาสดาผิดไม่ได้ และระบบการถ่ายทอดความคิดคำสอนของศาสดาไปสู่แผ่นดินจารึกก็ไม่มีผิดพลาดเลย ทว่าความจริงคือ ประวัติศาสตร์เต็มไปด้วยความบิดเบือน และบิดเบือนได้ง่ายยิ่ง นักประวัติศาสตร์ก็เหมือนผู้สื่อข่าว มีทั้งที่มีจรรยาบรรณมากและน้อย คัมภีร์ศาสนาที่มีอายุมากและเก่าแก่ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดนั้นย่อมต้องมี”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

5. การใช้ภาษาสร้างความซับซ้อน

วินทร์ เลียววาริณ ได้สอดแทรกอารมณ์ขันรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกสนาน และรับรู้แนวคิดบางอย่างที่ผู้เขียนต้องการสื่อเป็นนัย ทั้งนี้ พบว่าใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน 2 รูปแบบ ได้แก่

5.1 การกล่าวแฝงนัย ประชด เสียดสี หรือเหน็บแนม ที่ช่วยให้ผู้เขียนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อผิดพลาดหรือความบกพร่องของผู้อื่นได้ โดยไม่ใช้ภาษาที่สื่อความอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องทราบบริบททางสังคม เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ เช่น

"เป็นนายกา เมืองไทยแล้วแก่เร็วนะ ผมว่าคุณลองเป็นเจ้าของอวาส บางลัทธิน่าจะตื่นตื่นกว่านะ มีฉากหนีดีเอสไอจริงๆ ต้องวางแผน หลายชั้น อย่างคุณน่าจะเหมาะ มีประสบการณ์เล่นหนังหนี อันตรายมาเยอะ"

(วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

ในตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้เสียดสีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดธรรมกายที่กระทำความผิด กฎหมาย และพยายามหลบหนีการจับกุมของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) โดยกล่าวว่า งานนี้เป็น งานที่ตื่นเต้น ต้องวางแผนหลายชั้น เหมาะกับ แดเนียล เครกที่มีประสบการณ์เล่นหนังที่เสี่ยง อันตรายมาหลายเรื่อง

5.2 การหักมุม คือ การพลิกเนื้อเรื่องในจุดสำคัญ ให้เป็นไปในทิศทางที่อยู่เหนือความ คาดหมายของผู้อ่าน เช่นตัวอย่างต่อไปนี้ที่ผู้เขียนได้หักมุมกรรมของกริยา “ลงไม้ลงมือ” เพื่อพลิก จินตนาการของผู้อ่านจาก “ลงไม้ลงมือเมื่อย” เป็นการลงมือเขียนหนังสือ

“ถ้าเมื่อยพูดมาก เราก็ต้องลงไม้ลงมือกันหน่อย (เสียงกร้าวขึ้นอีก)
หมายถึงลงมือเขียนนะ!”

(วินทร์ เลียววาริณ, 2560)

6. การกำหนดความสั้นยาวของเนื้อหา

จากการศึกษา พบว่าเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดความยาวของเนื้อหา ได้แก่ เรื่องเล่าออนไลน์ขนาดสั้น ได้แก่ เรื่องที่มีความยาวไม่เกิน 100 คำ พบจำนวน 141 เรื่อง เนื้อหามุ่งขึ้นนำความคิด ผ่านการบอกกล่าวหรือเล่าเรื่อง การใช้คำ คม หรือคำกล่าว เรื่องเล่าออนไลน์ขนาดกลาง ได้แก่ เรื่องที่มีความยาว 101-400 คำ พบจำนวน 126 เรื่อง เนื้อหามุ่งขึ้นนำความคิดจากการยกเหตุการณ์ประกอบ การเล่าประสบการณ์ การ วิพากษ์วิจารณ์และแสดงทรรศนะ การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และเรื่องเล่าออนไลน์ขนาดยาว

ได้แก่ เรื่องที่มีมีขนาด 401 คำขึ้นไป พบจำนวน 89 เรื่อง เนื้อหามุ่งชี้้นำความคิดที่ยกเหตุการณ์ ประกอบ การเล่าประสบการณ์ การวิพากษ์วิจารณ์และแสดงทรรศนะ ปรากฏการอ้างถึงและการ พาดพิงมากเป็นพิเศษ

เมื่อพิจารณายอดโลก พบว่า เรื่องเล่าขนาดสั้น มีค่าเฉลี่ยการกดโลก 4,574 ต่อเรื่อง หากนับเฉพาะ “คำคม” จำนวน 32 เรื่อง จะพบว่ามียอดโลกเฉลี่ย 4,815 ครั้งต่อเรื่อง ในขณะที่ เรื่องขนาดกลางมีค่าเฉลี่ย 2,575 โลกต่อเรื่อง และเรื่องขนาดยาวมีค่าเฉลี่ย 2,113 โลกต่อเรื่อง ลดหลั่นตามลำดับ สะท้อนพฤติกรรมของผู้อ่านส่วนใหญ่ที่นิยมเสพเรื่องขนาดสั้น และน่าจะสนใจว่า เรื่องขนาดสั้นพบมากที่สุดในอัตราส่วนร้อยละ 39.6

7. การใช้ภาพประกอบเรื่องเล่า

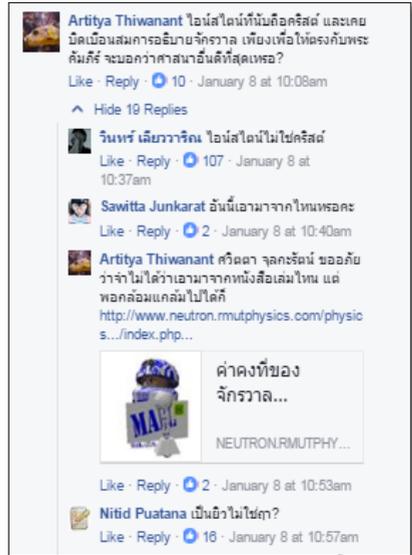
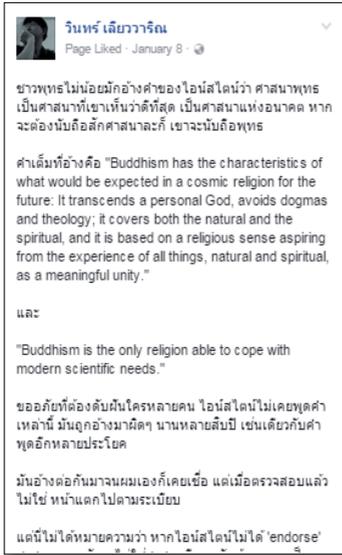
เป็นกลวิธีที่สอดคล้องกับคุณสมบัติสื่อเพชฌัญที่สามารนแนบรูปภาพพร้อมกับการ เผยแพร่ข้อความได้ การลงรูปภาพประกอบเนื้อหา มีประโยชน์ในแง่การดึงดูดสายตาผู้อ่าน การสนับสนุนแนวคิด การอธิบายแทนการใช้ตัวอักษร และการข้เน้นความสามารถของผู้เขียนใน การวาดภาพ ถ่ายภาพ และคัดเลือกรูปภาพมาประกอบ ดังตัวอย่างที่วินทร์ เลียววาริณ ประเมิน ค่าของภาพยนตร์เรื่อง The girl on the train อย่างสั้นๆ ว่า “ขอแนะนำให้เก็บเงิน (ซ้าย) ไว้กิน ไอติม (ขวา) ดีกว่าครับ!” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559) หมายความว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้สนุก คุ่มค่ากับการเสียเงิน ควรนำเงินซื้อตัวไปซื้อไอศกรีมรับประทานจะดีกว่า

ภาพที่ 1 “ขอแนะนำให้เก็บเงิน (ซ้าย) ไว้กินไอติม (ขวา) ดีกว่าครับ!” (วินทร์ เลียววาริณ, 2559)

8. การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่าน

เนื่องจากการสื่อสารในช่องทางเฟซบุ๊ก เป็น “การสื่อสารระบบสองทาง” (Two-way Communication) คือ ผู้รับสารสามารถตอบสนองและมีปฏิกริยาป้อนกลับไปยังผู้ส่งสารได้ ทั้งในลักษณะโต้ตอบ ปรีกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (ชัยภัทร สวัสดิ์ผล, ม.ป.ป.) ประกอบกับการที่ผู้เขียนไม่เพิกเฉยต่อความคิดเห็นหรือข้อสงสัยของผู้อ่าน ทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันอย่างสมบูรณ์ พื้นที่ออนไลน์นี้จึงกลายเป็นพื้นที่สำหรับเปิดโลกทัศน์และเพิ่มพูนความรู้ของผู้เขียนและผู้อ่าน เช่น

ภาพที่ 2 การมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างผู้เขียน และผู้อ่านออนไลน์

จากการสังเกตวิธีการเล่าเรื่อง พบว่า ภาษาที่วินทร์ เลียววาริณใช้ในเรื่องเล่าออนไลน์หลายลักษณะ ปรากฏในทำนองเดียวกับงานเขียนที่เขาเคยใช้งานเขียนในที่พิมพ์ด้วยเช่นกัน ประการแรกคือ การเสียดสี เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน พบได้เด่นชัดในแง่มุมการเมือง เช่นเรื่องสั้น “56,782,375,350.55 อัฐ: ว่าด้วยความร่ำรวยแบบไม่เจตนา” ที่เสียดสีความร่ำรวยผิดปกตินักการเมือง ในขณะที่เดียวกัน การหักมุม ก็เป็นลักษณะการเล่าเรื่องที่โดดเด่น ปรากฏเป็นหนังสือรวมเรื่องสั้นแนวหักมุมหลายเล่ม เช่น ร้อยคม แมงโก และสมุดปกดำกับใบไม้แดง ลักษณะร่วมประการต่อมาคือ การใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยของนักเขียนที่เป็นรุ่นเก่าและผู้อ่านกลุ่มวัยรุ่น เช่น ข้อความตอนหนึ่งในเรื่องสั้น “เมืองคนบาป” ที่ปรากฏคำพูดของตัวละครว่า “จะไปรู้แม่เงาะ! ขวยซิบหาย! สงสัยลุงที่ให้มันใส่เสื้อกรั้ว ไอ้हां!” นอกจากนี้มีการใช้ การสร้างคำใหม่ ในทำนอง “กรมอุตริวิทยา” ด้วย เช่น “สุนฯธิปไตย” หรือ

“หลังอานบุรี” ฯลฯ ประการที่สาม การเปรียบเทียบ เพื่อขับเน้นความหมาย สร้างจินตภาพ และสร้างอารมณ์สะเทือนใจ เพื่อให้การสื่อสารครั้งนั้นสัมฤทธิ์ผล เช่น การใช้การละเล่นของไทยที่ชื่อ “พระ เด็ก เสือ ไก่ มอด” มาดำเนินเรื่องเพื่อเปรียบเทียบกติกาในเกม กับความสัมพันธ์ทางผลประโยชน์ของคนในสังคมที่คล้ายปฏิภพปฏิภพโลกไซ้

นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังเลือกวิธีนำเสนอที่แปลกใหม่ ด้วยการแหวกขนบการเล่าเรื่อง ที่ใช้การบรรยายพรรณนาทั่วไป บางครั้งจึงพบการนำสัญลักษณ์อื่นๆ มาช่วยสนับสนุนแก่นเรื่อง เช่น ในเรื่องเล่าออนไลน์ “บัญญัติ-วิต” พบการใช้สมการทางคณิตศาสตร์ช่วยอธิบาย ส่วนเรื่องสั้น “ซู้” ก็ได้นำเครื่องหมายทับ (/) คั่นแยก หรืออย่างเรื่อง “การหนีของราชโลกสามใบของราชฎี เอกเทศ” ก็มีการนำเครื่องหมายขีดฆ่าแสดงให้ผู้อ่านเห็นมิติของตัวละคร และนำแผนภาพเวนน์ ออยเลอร์ ในทฤษฎีเรื่อง เซต ทางคณิต มาอธิบายโลกที่ทับซ้อนของตัวละครในเรื่อง เป็นต้น

วินทร์ เลียววาริณ กับพันธกิจนักประพันธ์

“พันธกิจนักประพันธ์” ในบทความนี้ หมายถึง ภาระหน้าที่ในฐานะนักประพันธ์ที่พึงมีต่อสังคม โดยนักเขียนได้พิจารณาความเป็นไปของสังคมและนำมาถ่ายทอดผ่านงานเขียนด้วยมุมมองและทระณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและสังคม ในที่นี้ ภารกิจและหน้าที่ของวินทร์ เลียววาริณ ปรากฏการนำเสนอและวิพากษ์ปัญหาสังคม การชี้แนะสังคมและถ่ายทอดหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม การถ่ายทอดหลักการดำเนินชีวิต และการเชิดชูคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์

1. พันธกิจนักประพันธ์ในการนำเสนอและวิพากษ์ปัญหาสังคม

1.1 ปัญหาการเมืองไทยและการคอร์รัปชัน เรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็นปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทยที่ยังคงปรากฏให้เห็นอย่างยาวนานและต่อเนื่อง กลุ่มคนผู้ทุจริตสามารถกระทำการเช่นนั้นต่อไปได้ ท่ามกลางสังคมแห่งการอะลุ่มอล่วยที่มีค่านิยมผิดๆ อย่าง “โกงได้หากทำงาน(บ้าง)” คล้ายกับนักการเมืองได้รับสิทธิ์ในการโกงกินได้ หากทำผลงานให้ประชาชนเห็น ยิ่งไปกว่านั้น วินทร์ เลียววาริณ ยังได้ชี้ให้เห็นสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ สังคมไทยไม่จริงจังกับการนำตัวผู้ทุจริตมาลงโทษ และไม่จริงจังกับการปลูกฝังให้คนรังเกียจผู้ทุจริต ดังนั้น วิธีการแก้ไขคือ สถาบันต่างๆ ควรปลูกฝังให้ประชาชนทราบผลกระทบที่ร้ายแรงจาก

การทุจริตคอร์รัปชัน แล้วร่วมกันเป็นหูเป็นตาเพื่อลดปัญหาดังกล่าว ส่วนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษ ก็ควรเพิ่มประสิทธิภาพ และใช้มาตรการที่เด็ดขาดขึ้น เพื่อนำคนเหล่านั้นมาดำเนินการทางกฎหมาย

1.2 ปัญหาด้านระบบการศึกษาและกระบวนการคัดเลือกทางสังคม วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอปัญหาด้านบุคลากรในระบบการศึกษาไทย โดยกล่าวว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้ จะต้องมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งเป็นผู้มีจรรยาบรรณ วิชาความรู้ และทักษะความสามารถ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่เช่นนั้นจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน มหาวิทยาลัย และภาพใหญ่ของการศึกษาไทย ในขณะเดียวกัน วินทร์ เลียววาริณ ยังวิพากษ์วิจารณ์การเรียนแบบท่องจำที่พบในปัจจุบันว่า ไม่ใช่วิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างแท้จริง การศึกษาที่มีคุณภาพต้องให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด เช่น ถ้าวัดคนออกกรอบ ถ้าวัดคำถามกับความรู้อันมีมาแต่เดิม เป็นต้น

1.3 ปัญหาด้านความเชื่อและองค์การทางศาสนา วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอปัญหาในกรณีที่ต้องศีลทางศาสนาบางแห่ง กลายเป็นสถานที่รวมความบ้าคลั่ง ความหลงผิด ความรุนแรง และความคิดที่ว่าตนอยู่เหนือกฎหมาย เนื่องจากมีผู้ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยเฉพาะพระสงฆ์บางส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ทั้งประพฤติผิดวินัยสงฆ์ และชักนำประชาชนให้หลงงมงาย ซึ่งขัดแย้งกับหลักธรรมของพระพุทธเจ้า และเมื่อพิจารณาอีกแง่หนึ่ง พระสงฆ์ที่ชักชวนคนให้หลงงมงายเช่นนี้ ก็คือฟันเฟืองตัวสำคัญที่ทำให้วิถีพุทธพาณิชย์สามารถขับเคลื่อนไปได้ในสังคมไทย การดำเนินการในรูปแบบพุทธพาณิชย์เช่นนี้ กำลังเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ เนื่องจากเป็นกระบวนการค้าขาย ความเชื่อและความศรัทธาในพุทธศาสนาโดยใช้วัตถุหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาหรือพระรัตนตรัย มาเป็นเครื่องมือสร้างรายได้แสวงหาผลประโยชน์ในทางพาณิชย์ กล่าวคือ เป็นการใช้จ่ายเงินเพื่อแสดงออกซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนิกชนกับพุทธศาสนาที่บ่งบอกถึงความใกล้ชิดและลักษณะความสัมพันธ์ที่มีร่วมกัน ผ่านกิจกรรมหรือพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การเข้าบูชาพระเครื่อง

พระบูชา การทำบุญพระพุทธรูปปางประจำวันเกิด การสักการะพระพุทธรูปด้วยดอกไม้ ธูป เทียนทอง ที่ทางวัดจัดบริการไว้ให้ เป็นต้น

2. พันธกิจนักประพันธ์ในการถ่ายทอดหลักการดำเนินชีวิต

วินทร์ เลียววาริณ เป็นนักมนุษยนิยมคนหนึ่งที่เชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าในตัวเอง เขาจึงให้ความสำคัญกับการมีเป้าหมายชีวิตเป็นของตนเอง เพราะสิ่งนี้จะช่วยผลักดันให้มนุษย์พัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ การจะบรรลุเป้าหมายนั้น ต้องประกอบด้วยความพยายาม ความมุ่งมั่นอดทน และความขยันหมั่นเพียร แต่ไม่ใช่มุ่งหน้าทำตามแผนที่วางไว้เพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย จนลืมนึกถึงความสุขระหว่างการเดินทาง หรือปิดโอกาสอื่นๆ ที่เข้ามาในชีวิต นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังชี้ให้เห็นว่าชีวิตของคนเราเหมือนกับเวลากลางวันกลางคืน เราจึงควรสร้างทัศนคติเชิงบวก นำประสบการณ์ความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อก้าวสู่ความสำเร็จ ควบคุมไม่ให้ทัศนคติเชิงลบและความกลัวมาเป็นอุปสรรค หากพบเจอปัญหาที่ต้องตั้งสติ ค้นหาสาเหตุที่แท้จริง และแก้ไขให้ถูกต้อง แต่เมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริงๆ ก็ควรปล่อยวางไม่ควรนำมาบั่นทอนกำลังใจจนสูญเสียเวลาในชีวิตไปอย่างไร้ประโยชน์

3. พันธกิจนักประพันธ์ในการชี้นำสังคมและถ่ายทอดหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม

วินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอภาพสังคมปัจจุบันที่ถูกครอบงำด้วย “วัตถุนิยม” และ “บริโภคนิยม” ทำให้มนุษย์ใช้จ่ายเกินตัว เพียงเพื่อตอบสนองความสะดวกสบายและค่านิยมในสังคม นำไปสู่วิถีความเป็นอยู่ของคนในสังคมแบบ “ตัวใครตัวมัน” และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจากการที่ผู้ประกอบการนำทรัพยากรปริมาณมหาศาลมาใช้ผลิตสินค้าเพื่อรองรับตลาด วินทร์ เลียววาริณ จึงเสนอแนวทางให้มนุษย์หันกลับมาใช้ชีวิตชีวิตแบบเรียบง่าย พอเพียง และเดินบนทางสายกลาง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งสอดคล้องกับหลักทางสายกลางของศาสนาพุทธ นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ ยังสอนให้ทุกคนพยายามเรียนรู้ที่จะเข้าใจกันท่ามกลางความแตกต่างและหลากหลายของบุคคล ไม่วางตนเองเป็นศูนย์กลางแล้วใช้อารมณ์ความรู้สึกและกระแสสังคมมาตัดสินผู้อื่น คนในสังคมควรจริงใจต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอาใจเขามาใส่ใจเรา อ่อนน้อมและอ่อนโยนต่อผู้ที่ทั้งใกล้ชิดและผู้ที่ไม่สนิทสนมอย่างเท่าเทียมกัน

4. พันธกิจนักประพันธ์ในการเชิดชูคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์

วินทร์ เลียววาริณ ได้แสดงให้เห็นบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ผ่านวรรณกรรม ภาพเขียน พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่แสดงให้เห็นบทบาทของพระองค์ในฐานะกษัตริย์ผู้ทรงงานหนักเพื่อประโยชน์สุขของมวลมหาชนชาวสยาม และสะท้อนภาพพระราชจริยวัตรที่ เรียบง่าย พอเพียง และไม่ถือพระองค์ และเมื่อผนวกรวมกับภาพความเศร้าโศกเสียใจของประชาชนชาวไทยต่อเหตุการณ์การสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ ยิ่งแสดงให้เห็นว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระมหากษัตริย์ไทยเป็นดั่งร่มโพธิ์ร่มไทรของประชาชน และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนทั้งประเทศ การเสนอเรื่องราวในลักษณะนี้ จึงทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงบทบาทและคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ นำไปสู่ความรัก ความเทิดทูน และพร้อมที่จะปกป้องสถาบันนี้ให้อำรงอยู่คู่สังคมไทย

บทสรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องเล่าออนไลน์ที่ วินทร์ เลียววาริณ ได้เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ “วินทร์ เลียววาริณ” ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2559 - มกราคม พ.ศ.2560 จำนวน 356 เรื่อง พบว่า ผู้เขียนมีเจตนาหรือจุดมุ่งหมาย 9 ลักษณะ เรียงลำดับตามจำนวนครั้งที่ปรากฏ ได้แก่ 1) การชื่นชม 180 ครั้ง 2) การบอกกล่าวหรือเล่าเรื่อง 84 ครั้ง (3) การให้ความรู้ 52 ครั้ง 4) การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะ 47 ครั้ง 5) การโฆษณา 30 ครั้ง 6) การชี้แจงหรือให้คำแนะนำ 19 ครั้ง 7) การเสียดสี 17 ครั้ง 8) การเชิญชวนหรือประชาสัมพันธ์ 7 ครั้ง และ 9) การอวยพร 3 ครั้ง

แนวคิดที่นักเขียนมุ่งนำเสนอ เรียงลำดับตามจำนวนครั้งที่ปรากฏ ดังนี้ (1) แนวคิดด้านการดำเนินชีวิต ปรากฏทั้งหมด 187 ครั้ง แบ่งเป็น การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการใช้ชีวิต 70 ครั้ง การสร้างทัศนคติเชิงบวกและการเห็นคุณค่าในตนเอง 60 ครั้ง หน้าที่การงานและการประกอบอาชีพ 23 ครั้ง ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน 17 ครั้ง ความรัก การเลือกคู่ครอง และชีวิตสมรส 14 ครั้ง และพิชภัยจากอบายมุข 3 ครั้ง (2) แนวคิดด้านสังคม ปรากฏทั้งหมด 124 ครั้ง แบ่งเป็น สถาบันพระมหากษัตริย์ 55 ครั้ง การอยู่ร่วมกันในสังคม 33 ครั้ง วัฒนธรรมและบริโภคนิยมในสังคมไทย 15 ครั้ง ศาสนา กบการเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ 13 ครั้ง จุดอ่อนในระบบการศึกษา 5 ครั้ง และประเทศไทยกับการคอร์รัปชัน 3 ครั้ง

การเล่าเรื่องผ่านภาษามีหลายลักษณะ ได้แก่ (1) การเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน ประกอบด้วยการเล่นเสียงเล่นคำ การใช้คำไม่สุภาพ การใช้คำสแลง การใช้คำตามสมัยนิยม และการสร้างคำใหม่ (2) การเปรียบเทียบ (3) การอ้างอิงหรือการพาดพิง ได้แก่ การอ้างอิงงานเขียนของตนเอง การอ้างอิงคำกล่าว งานเขียน หรือคำบอกเล่าของผู้อื่น การกล่าวพาดพิงประวัติศาสตร์ การกล่าวพาดพิงหลักศาสนาหรือปรัชญา การกล่าวพาดพิงทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ และการกล่าวพาดพิงเหตุการณ์ปัจจุบัน (4) การวิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงทรรศนะ ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะต่อคำกล่าวหรืองานในสื่ออื่นๆ และการวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงทรรศนะต่อความเชื่อของคนในสังคม (5) การสร้างความขบขัน ได้แก่ การกล่าวแฝงนัย ประชด เสียดสี หรือเหน็บแนม และการหักมุม (6) การกำหนดความสั้นยาวของเนื้อหา ได้แก่ เรื่องที่มีความยาวไม่เกิน 100 คำ เรื่องที่มีความยาวระหว่าง 101-400 คำ และเรื่องที่มีความยาวตั้งแต่ 400 คำขึ้นไป (7) การใช้ภาพประกอบเรื่องเล่า และ (8) การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่าน พันธกิจนักประพันธ์ ปรากฏในลักษณะต่างๆ ดังนี้ (1) การนำเสนอและวิพากษ์ปัญหาสังคม ได้แก่ ปัญหาการเมืองไทยและการคอร์รัปชัน ปัญหาด้านระบบการศึกษาและกระบวนการขัดเกลาทางสังคม และปัญหาด้านความเชื่อและองค์การทางศาสนา (2) การถ่ายทอดหลักการดำเนินชีวิต (3) การชี้นำสังคมและถ่ายทอดหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม และ (4) การเชิดชูคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์

การศึกษาวเคราะห์เนื้อหาและการเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณในเฟซบุ๊กแฟนเพจ จากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2559 – มกราคม พ.ศ.2560 จำนวน 356 เรื่อง พบว่า ผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ วินทร์ เลียววาริณประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่ของนักเขียน ด้วยลักษณะของ เนื้อหาในเรื่องเล่าออนไลน์ ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่านออนไลน์ และการเล่าเรื่องผ่านภาษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อ่านออนไลน์ ผู้วิจัยได้นำสถิติเกี่ยวกับจำนวนเรื่องและยอดไลก์มาวิเคราะห์ร่วมด้วย ได้แก่ (1) จำนวนครั้งที่วินทร์ เลียววาริณ เผยแพร่เรื่องเล่าออนไลน์ในแต่ละเดือน ได้แก่ เดือนตุลาคม 97 ครั้ง เดือนพฤศจิกายน 90 ครั้ง เดือนธันวาคม 81 ครั้ง และเดือนมกราคม 88 ครั้ง รวมทั้งหมด 356 ครั้ง (2) ยอดการคลิกโลกโดยเฉลี่ย 2,017 ครั้งต่อเรื่อง ตัวชี้วัดที่เป็นยอดไลก์แสดงให้เห็นความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องเล่าอย่างมีนัยยะสำคัญสอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

จากสมมติฐานประการแรก คือ ลักษณะของเนื้อหาในเรื่องเล่าออนไลน์สอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่านออนไลน์ เนื่องจากวินทร์ เลียววาริณ เป็นผู้รอบรู้ศาสตร์รอบด้าน และมักติดตามความเป็นไปของสังคม ทำให้เขามีไหวพริบที่จะหยิบยกเรื่องที่สังคมกำลังต้องการมานำเสนอ งานเขียนของเขาจึงน่าสนใจและไม่ล้าสมัย โดยแนวคิดที่ปรากฏซ้ำในเรื่องเล่าออนไลน์ ได้แก่ แนวคิดด้านการดำเนินชีวิตที่เน้นเรื่องการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการใช้ชีวิต การสร้างทัศนคติเชิงบวกและการเห็นคุณค่าในตนเอง หน้าที่การงานและการประกอบอาชีพ ส่วนแนวคิดด้านสังคมจะเน้นที่เรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม วัฒนธรรมและบริโภคนิยม ศาสนาและความเชื่อเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ การกล่าววิพากษ์วิจารณ์และแสดงจุดยืนในประเด็นอ่อนไหว อย่างเรื่องการเมืองและศาสนา ในขณะที่คนในสังคมอาจเกรงกลัวผลกระทบที่จะตามมา ยิ่งเป็นเครื่องยืนยันว่า เขาคือ ผู้ที่ตระหนักในหน้าที่ของนักเขียนผู้ชี้นำสังคมอย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาความนิยม พบว่ามีจำนวน 47 เรื่องที่มีผู้กดไลก์มากกว่า 3,000 ครั้ง ในจำนวนดังกล่าว ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันกษัตริย์ 25 เรื่อง การชี้นำความคิดทั่วไป 15 เรื่อง ความรัก 4 เรื่อง และภาพยนตร์ 2 เรื่อง แสดงให้เห็นว่า เรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจคนหนุ่มมากในประเทศ จะได้รับความนิยมสูง ซึ่งประเด็นดังกล่าวปรากฏถี่ในเดือนที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคต ทำให้ค่าเฉลี่ยการกดไลก์ในเดือนนั้นสูงถึง 2,733 ครั้งต่อเรื่อง สูงกว่ายอดโลกเฉลี่ยรวม 717 ครั้ง

สำหรับที่มาของเนื้อหาที่ วินทร์ เลียววาริณ หยิบยกมานำเสนอ พบว่า นอกจากครอบครัว การศึกษา ชีวิตการทำงาน บริบททางสังคม งานอดิเรก และประสบการณ์ที่วินทร์ เลียววาริณ สังเกตมาตั้งแต่เยาว์วัยแล้ว ปัจจัยด้านอายุก็มีผลอย่างยิ่ง ในที่นี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด Generation (Kook, 2556) ที่อธิบายพฤติกรรม สังคม การใช้ชีวิต ความคิดต่างๆ ของกลุ่มคนตามช่วงอายุ มาประกอบการวิเคราะห์ พบว่าวินทร์ เลียววาริณ เป็นประชากรในกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ (Baby boomers หรือ Gen B) ซึ่งเกิดระหว่างปี 2489-2507 หรือยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (เบบี้บูมเมอร์ Baby Boomer - จากยุค รุ่งเรือง สู่วัย ร่วงโรย, 2555) พฤติกรรมและแนวความคิดของกลุ่มนี้ เช่น ต้องการได้เห็นและได้ทำสิ่งต่างๆ ก่อนจะไม่มีโอกาสได้ทำ ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ใกล้ตัวและสิ่งที่ตนรัก ขยันขันแข็งในการทำงาน ต้องการดูแลพ่อแม่ที่อยู่ในวัยชรา ให้ความสำคัญดูแลรักษาสุขภาพตนเอง คนรอบข้าง และสิ่งแวดล้อม ชอบแบ่งปันข้อมูลหรือบอกต่อ

ประสบการณ์ของตน สรรหาสิ่งที่ดีที่สุดในตัวเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้านในการตัดสินใจทำสิ่งสำคัญ และไม่มีคำว่า “แก่เกินไป” (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจไม่อามี, 2557) เป็นต้น น่าสนใจว่า ทั้งอุปนิสัย ค่านิยม มโนทัศน์การมองโลกในลักษณะดังกล่าว ก็ปรากฏบ่อยครั้งในเรื่องเล่าออนไลน์ของวินทร์ เลียววาริณเช่นกัน กล่าวคือ วินทร์ เลียววาริณ มักชี้ให้เห็นคนขยันหมั่นเพียร หมั่นศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีเป้าหมายเป็นของตนเอง มองโลกในแง่ดี ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและคนรอบข้าง เป็นต้น นอกจากนี้ การที่ วินทร์ เลียววาริณ มักยกประสบการณ์ตนเองมาสนับสนุนแนวคิดในงาน ก็ตรงกับอุปนิสัยของคนรุ่นดังกล่าวที่ชอบแบ่งปันข้อมูลหรือบอกต่อประสบการณ์ของตนด้วย และสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า วินทร์ เลียววาริณ มีความสามารถในการปรับตัวสูง คือ การที่สามารถนำจุดแข็งของคนรุ่นเก่ามานำเสนอให้กลมกลืนกับบริบทสังคมยุคใหม่ได้ เพราะเห็นว่า จุดแข็งเหล่านั้นมีประโยชน์ต่อคนทุกยุคสมัย วินทร์ เลียววาริณ จึงคล้ายกับผู้ใหญ่ในสังคมที่ ตกเตือนหรือชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้คนรุ่นหลังสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้

จากสมมติฐานประการที่สอง คือ การเล่าเรื่องผ่านภาษาของวินทร์ เลียววาริณ สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อ่านในสื่อออนไลน์ เนื่องจากวินทร์ เลียววาริณ ได้นำวิธีการใช้ภาษาแบบเดิมที่เคยใช้ในงานเขียนที่ตีพิมพ์ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทสังคมและพื้นที่ถ่ายทอดวรรณกรรมที่เปลี่ยนไป อย่างการเลือกใช้ถ้อยคำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน ที่ช่วยให้งานโดดเด่นและมีชีวิตชีวา ถึงแม้เรื่องที่น่าเสนอจะถูก หยิบยกมากล่าวถึงซ้ำๆ อยู่แล้วในงานเขียนทั่วไป เช่น วินทร์ เลียววาริณ สร้างคำใหม่เพื่อล้อเลียนเสียดสีการเมือง ใช้คำไม่สุภาพแฝงในการเล่าประสบการณ์ ใช้คำสแลงและคำตามสมัยนิยมเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยระหว่างนักเขียนที่เป็นรุ่นเก่าและผู้อ่านกลุ่มวัยรุ่น เป็นต้น ส่วนการเปรียบเทียบที่พบได้บ่อยในกลุ่มตัวอย่าง เป็นวิธีการที่ช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล เพราะการเปรียบเทียบจัดเป็น “ภาพพจน์” ที่มีหน้าที่ชัดเจนความหมาย สร้างจินตภาพ และสร้างอารมณ์สะท้อนใจมากกว่าการสื่อสารด้วยถ้อยคำธรรมดา

เฟซบุ๊กแฟนเพจของวินทร์ เลียววาริณ ยังเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเปิดโลกทัศน์อีกด้วย เนื่องจากคุณสมบัติของเฟซบุ๊กนั้นเอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน วินทร์ เลียววาริณ และกลุ่มผู้อ่านจึงสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องที่สนใจร่วมกันได้ เช่น ประเด็นปัญหาสังคม ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หลักศาสนาและปรัชญา เป็นต้น โดยกลวิธีที่

กระตุ้นการแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงทรรศนะ การกล่าวเผงนัย ประชด เสียดสี หรือเหน็บแนม และการพาดพิงประวัติศาสตร์ ศาสนา หลักปรัชญา ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ และเหตุการณ์ปัจจุบัน

จากการศึกษา พบว่า ความสั้นยาวของเรื่องก็มีผลต่อการเลือกอ่านเช่นกัน เมื่อพิจารณายอดไลค์ พบว่า เรื่องเล่าขนาดสั้น มีค่าเฉลี่ยการกดไลค์ 4,574 ต่อเรื่อง ในขณะที่ หากนับเฉพาะ “คำคม” จำนวน 32 เรื่อง จะพบว่ามียอดไลค์เฉลี่ย 4,815 ครั้งต่อเรื่อง ในขณะที่เรื่องขนาดกลางมีค่าเฉลี่ย 2,575 ไลค์ต่อเรื่อง และเรื่องขนาดยาวมีค่าเฉลี่ย 2,113 ไลค์ต่อเรื่อง ลดหลั่นตามลำดับ สะท้อนพฤติกรรมของผู้อ่านส่วนใหญ่ที่นิยมเสพเรื่องขนาดสั้น และน่าสนใจว่า เรื่องขนาดสั้นพบมากที่สุด ในอัตราส่วนร้อยละ 39.6 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า วินทร์ เลียววาริณ พยายามสร้างงานให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อ่าน แต่ก็ไม่ได้ละทิ้งการสร้างสรรคเรื่องขนาดกลาง ส่วนการใช้ภาพประกอบและข้อความที่ปรากฏร่วมกันนั้น จะมีข้อดีในแง่การกระตุ้นความสนใจผู้อ่าน เนื่องจากผู้อ่านจะทราบได้ทันทีว่าเรื่องตรงกับความสนใจของตนหรือไม่ และในบางเรื่อง ภาพก็ทำหน้าที่อธิบายแทนข้อความ ผลคือข้อความจะสั้นลง สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้อ่านบางกลุ่มที่ไม่นิยมอ่านเรื่องขนาดยาว นอกจากนี้ พื้นที่ออนไลน์ยังกลายเป็นพื้นที่แสดงฝีมือด้านศิลปะของวินทร์ เลียววาริณ โดยเฉพาะภาพเขียนและภาพถ่ายที่นำมาประกอบเรื่องเล่า

ด้วยเหตุนี้ วินทร์ เลียววาริณ จึงสามารถดำรงพันธกิจนักเขียนไว้ได้ ด้วยการนำเสนอและวิพากษ์ปัญหาสังคม การชี้นำสังคม ถ่ายทอดหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม การถ่ายทอดหลักการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน และการเชิดชูคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ อันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางสำคัญ คือ การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ เมตตา เอื้ออาทร และเข้าใจกันและกันของผู้คนในสังคม วินทร์ เลียววาริณ มักเล่าประสบการณ์ขณะเป็นนักเขียน เช่น การน้อมรับคำวิจารณ์มาปรับปรุงงาน การพลิกเพลงอย่างสร้างสรรค์ การก้าวพ้นจากกรอบ การก้าวผ่านอุปสรรค การยึดมั่นในความฝันของตนเอง และการมุ่งมั่นฝึกฝน เป็นต้น แท้จริงแล้ว แนวคิดนี้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอื่นๆได้เช่นกัน นอกจากนี้ ความตั้งใจที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมยังปรากฏผ่านการอธิบายเรื่องวรรณกรรมแนวเสียดสี วรรณกรรมแนวทดลอง ประเภทการปิดเรื่อง การสร้างตัวละคร และวิธีการหาแรงบันดาลใจ แสดงให้เห็นว่าวินทร์ เลียววาริณ ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ออนไลน์เพื่อนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการเขียนรุ่น

หลัง อีกทั้งโฆษณาที่แฝงในเรื่องเล่าออนไลน์บางส่วน ยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้อาชีพนักเขียนสามารถยืนหยัดในสังคมได้ โดยเฉพาะการนำเสนอเนื้อหาในเล่มมาอ้างอิงในสื่อออนไลน์ แตกต่างจากนักเขียนรุ่นใหม่หลายคนที่นำเรื่องเล่าในสื่อออนไลน์มารวมเล่มเป็นหนังสือหากเรื่องเล่านั้นได้รับความนิยม

ข้อเสนอแนะ

ผู้สนใจสามารถศึกษาการใช้ภาษาที่ผู้อ่านออนไลน์ใช้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนการสนทนาโต้ตอบกันระหว่างเขียนและผู้อ่านในประเด็นที่วินทร์ เลียววาริณ นำเสนอผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ เพื่อเข้าใจกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และโลกทัศน์ของผู้อ่านออนไลน์ ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจ นอกจากนี้ อาจศึกษาเปรียบเทียบการเล่าเรื่องออนไลน์ของนักเขียนคนอื่นๆ กลวิธีการสร้างสรรค์ของนักเขียนไทยร่วมสมัยในพื้นที่ออนไลน์ และการสร้างพื้นที่ของนักเขียนไทยเพื่อดำรงพันธกิจควบคู่กับความอยู่รอดของตน

เอกสารอ้างอิง

กรมอุตุนิยมวิทยา. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย

<https://th.wikipedia.org/wiki/กรมอุตุนิยมวิทยา>

“กรราบรถ!!” วิจารณ์กระทืบเน็ต คลิปเจ้าของรถเก๋งตบหน้าคนขี่จยย.บังคับให้กรราบ หลังโดน
เหยี่ยวชน. (2559). *ข่าวสด*. สืบค้นจาก

www.khaosod.co.th/breaking-news/news_86566

จรรยาพร ปรปักษ์ประลัย, (2546). *พลังที่พุ่งผ่านชีวิต*. กรุงเทพฯ: ศยาม.

ชัยภัทร สวัสดิ์ผล. (ม.ป.ป.). *เทคโนโลยีการสื่อสาร*. สืบค้นจาก

<https://sites.google.com/site/chaipatcompanylimited/home>

ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2523). *สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
กรุงสยามการพิมพ์.

ณัฐญา อู่มานะชัย. (2554). สื่อโฆษณาออนไลน์ แนวทางจากอดีตสู่อนาคต. *วารสารนักบริหาร*.
31(2). 167-172.

ดอนัลด์ ทรัมป์. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560. จากวิกิพีเดีย https://th.wikipedia.org/wiki/ดอนัลด์_ทรัมป์

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). *นวนิยายกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทอร์นาโด. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย <https://th.wikipedia.org/wiki/ทอร์นาโด>

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2543). *วิเคราะห์วรรณคดีไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศยาม.

เบบี้บูมเมอร์ Baby Boomer - จากยุค รุ่งเรือง สู่วัย ร่วงโรย. (2555). สืบค้นจาก

www.411-11.com/index.php?topic=387.0

ฝ่ายอักษะ. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย

<https://th.wikipedia.org/wiki/ฝ่ายอักษะ>

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (ม.ป.ป.). *ทางออกจากระบบเศรษฐกิจที่ครอบงำสังคมไทย*
(พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

- พระราชธรรมนิเทศ (พยอม กลฺยาโณ). สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560., จากวิกิพีเดีย
[https://th.wikipedia.org/wiki/พระราชธรรมนิเทศ_\(พยอม_กลฺยาโณ\)](https://th.wikipedia.org/wiki/พระราชธรรมนิเทศ_(พยอม_กลฺยาโณ))
- ภาสกร จิตรไคร์ครวญ. (2553). เทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับ
 พฤติกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์. (นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต).
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วลาดีมีร์ ปูติน. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย
https://th.wikipedia.org/wiki/วลาดีมีร์_ปูติน.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2558). [เฟซบุ๊ก]. สืบค้นจาก www.facebook.com/winyovarin
- วินสตัน เชอร์ชิล. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย https://th.wikipedia.org/wiki/วินสตัน_เชอร์ชิล
- วีรพงษ์ รามางกูร. (2559). 13 ตุลาคม 2559 โดย วีรพงษ์ รามางกูร. *มติชนออนไลน์*. สืบค้นจาก
www.matichon.co.th/news/326631
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจไม่อามี (สคร.). (2557). *พฤติกรรมและแนวความคิด
 ของ Baby Boomers ประชากรกลุ่มใหญ่ที่สุดในสหรัฐฯ*. สืบค้นจาก
www.ditp.go.th/contents_attach/89588/89588.pdf
- สมพร มั่นตะสุตร. (2524). *วรรณกรรม สังคม และการเมือง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมิง จารย์คุณ, (2550). *พันธกิจของนักเขียนและบทบาทของวรรณกรรม: กรณีศึกษาจาก
 นักเขียนสโมสรนักเขียนภาคอีสาน*. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรีนติ้งแมสโปรดักส์.
- สินชัย เชาว์เจริญรัตน์. (2558). [เฟซบุ๊ก]. สืบค้นจาก
www.facebook.com/dr.sinchai.chaojaroenrat
- สิริพัทธ์ แจ้งไพร. (ม.ป.ป.). *การใช้ภาษาแสดงทรรศนะ*. สืบค้นจาก
<https://sites.google.com/site/phasathiykhrupik/wicha-phasathiy-11/-kar-chi-phasathiy-saedng-thrsna>

สุเทพ เรืองคล้าย. (ม.ป.ป.). *การสร้างคำในภาษาไทย*. สืบค้นจาก

<https://crutape.wordpress.com/สื่อการสอน/ภาษาไทย-๕/การสร้างคำในภาษาไทย>

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2560, จากวิกิพีเดีย

https://th.wikipedia.org/wiki/หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์_ปราโมช

อรณัช สมสิทธิ์, พรธาดา สุวัธนวนิช และ บรรพต ศิริชัย. (2553). พัฒนาการในงานเขียนของ
วินทร์ เลียววาริณ. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา*, 2, 180-188.

Kook. (2556). *ความแตกต่างของคนหลากหลาย Generation*. สืบค้นจาก

<http://socialintegrated.com/ความแตกต่างคนหลากหลาย-generation>